Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 180. — ŠTEV. 180. NEW YORK, MONDAY, AUGUST 2, 1915. — PONEDELJEK, 2. AVGUSTA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

ZASEDANJE RUSKE DUME SE JE PRIČELO.

RUSKA ARMADA SE UMIKA PROTI VZHODU.

NEMCI IN AVSTRIJCI SO ZADNJE DNI V BOJIH PRECEJ NAPREDOVALI. — ŽELEZNIŠKA PROGA IVANGOROD, LUBLIN IN CHOLM BO KMALO V NEMŠKIH ROKAH. — PREDSEDNIK RUSKE DUME SE JE ZELO NAVDUŠEVAL ZA ITALIJANE. — RUSI ZAŽIGAJO ZA SEBOJ VASI IN UNIČUJEJO POLJA. — OBSTRELJEVANJE MALOAZIJSKE OBALI. — RUSKA ARMADA ČAKA UGODNE PRILIKE. — USPEHI GENERALA MACKENSENA IN AVSTRIJSKEGA NADVOJVODE.

Situacija na vzhodnem bojišču.

Bitka, od katere bo najbrže odvisen potek sedanje vojne se še ni začela. Rusi se neprestano umikajo in prepuščajo Nemcem brez boja svoje postojanke. Sprva se je mislilo, da se bo vršila odločilna bitka pri Varšavi, kot pa sedaj kaže, bo pa ta bitka na črti Kovno-Grodno-Brest Litovsk in Cholm.

14. julija je segala nemška in avstrijska bojna črta od Mlave preko Sohačeva, Skierniewic, Rave, Konskie, Krasnika, Zamošča in Krilova do Sokala. Med nemško in rusko bojno črto je bilo na nekaterih mestih komaj deset milj razdalje.

V naslednjih štirinajstih dneh so prodrli Nemci do Ostrolenke, Pultuska, Gore Kalvarje, Kozieneie, Piaskija in Hrubeševa.

Sedaj je situacija sledeča:

Nemci imajo v rokah bojno črto Riga-Kovno. Kavalerija generala Belowa prodira proti Grodnu; armada generala Hindenburga se je razdelila v tri dele; prvi prodira proti Osovcu in Grodnu, drugi proti Ostrolenki, tretji pa proti Novem Georgijevsku in Varšavi. Armada avstrijskega nadvojvode prodira proti Ivangorodu in Lublinu, general Mackensen proti Cholmu.

Berlinsko poročilo.

Berlin, Nemčija, 1. avgusta. — Vrhovno vodstvo nemške armade je izdalo danes sledeče poročilo:

Na vzhodnem bojišču se je ob reki Njemen vršilo več bojev, ki so bili čisto lokalnega pomena. Severno od Rushana smo precej napredovali in odbili vse sovražniške napade. Meseca julija smo vjeli v ozemlju med Baltiškim morjem in Pilico 95,000 Rusov ter zaplenili 41 topov in preko 200 strojnih pušk.

Na jugovzhodnem bojišču so naše čete severno od Ivangoroda prekoračile reko Vislo in odbile vse sovražniške napade.

Med gorenjim tekom Visle in med Bugom smo naleteli na močan ruski odpor. Po vročem boju smo pognali Ruse pri Kurovu v beg.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 1. avgusta. — Med Vislo in Bugom je prišlo do vročih spopadov. Nemci so premagali Ruse pri Tubienki in Cholmu. Severno od Lublina smo odbili vse sovražniške napade. V teh bojih se je najbolj odlikovala armada avstrijskega nadvojvode Josipa Ferdinanda. Avstrijske čete so si priborile prosto pot do Nove Aleksandrije.

V Galiciji je situacija neizpremenjena.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 1. avgusta. Danes je bilo sledeče uradno razglašeno:

V bližini Bauskà v Kurlandiji se je vršila v petek in soboto vroča bitka med našimi in nemškimi četami. Sovražniku se je po nečloveškem prizadevanju posrečilo priti preko reke Aa. Pri vasi Darhiški smo pognali v beg močne sovražniške oddelke in zavzeli nekaj strelnih jarkov, ki so bili vsi prenapolnjeni z mrtvecí in ranjenci.

Južno od reke Oje je zavzel sovražnik nekaj naših pozicij, katere nam je pa moral kmalo prepustit, ker smo bili v premoči in smo bili boljše preskrbljeni z municijo kakor pa on. Med Vislo in Bugom se vrše vroči boji. Med Cholmom in Bugom so se naše čete umaknile.

Petrogradsko časopisje.

Petrograd, Rusija, 1. avgusta. Vojaški strokovnjak časopisa 'Reč' je spisal dolg članek o sedanjem položaju, v katerem pravi med drugim tudi sledeče:

Najprej se je vršila bitka pri Lublinu. Zatem je vladal nekaj časa mir in naše čete so se umaknile na svoje dobro utrjene postojanke. Rusi so požgali za seboj vse vasi in uničili vsa polja. Na enak način bomo zapustili tudi vse druge točke, če bode potrebno. Naša armada ni v tej kampanji pravzaprav še nikdar stopila v akcijo. Mi se pripravljamo in ko bomo enkrat dobro pripravljeni, bomo z vso silo udarili na Nemce in Avstrijce. Odločilna bitka se bo vršila v okolici Varšave. Ako se bo zdelo vrhovnemu vodstvu ruske armade potrebno umakniti se z bojne črte pri Visli, bo to storil. Rusi bi ne bili v tem slučaju čisto nič na izgubi. Kaj bo z Varšavo, se sedaj še ne more ugibati. Prednje nemške straže so oddaljene od glavnega mesta Rusko-Poljske samo 24 milj.

Tudi če bi Nemci zavzeli železniško progo Ivangorod-Lublin-Cholm, bi ne dosegli veliko, ker imamo na razpolago še dve železnici, ki vežeta Varšavo s Petrogradom.

V Galiciji je položaj neizpremenjen.

Zasedanje ruske dume.

London, Anglija, 1. avgusta. — Tukajšnja Reuterjeva agentura je dobila iz Petrograda sledeče poročilo:

Na povelje ruskega carja se je danes začelo zasedanje dume. Navzoči so bili vsi ministri ter veliko diplomatov in uradnikov. Mihael Rodzianko, predsednik dume, je rekel v svojem pozdravnem govoru, da je sedanja vojna najhujša kar jih je videl svet in da si je Rusija svesta konečne zmage. Ko je pozdravil Italijo, kot zaveznico Rusije, je prospelo navdušenje do vrhunca. Naša armada nam je porok za zmago. Naša naloga je delati noč in dan, samo da bomo armado z vsem potrebnim preskrbeli; bojevali se bomo, dokler ne bo sovražnik popolnoma uničen.

Zatem je prebral ministrski predsednik Goremkin izjava cara Nikolaja, v kateri obljubuje Poljakom avtonomijo.

Zunanji minister Sazanov je izjavil, da ni za vojno odgovorna ne Rusija, ne zavezniki. Glede Italije je rekel: Ta narod je imel že dalj časa željo osvoboditi svoje brate izpod tujega jarma. Če bi Italiji sledile druge države, bi bila vojna lako že davno končana. Še vedno je čas, da se nam pridružijo balkanske države. To naj store takoj, brez vsakega odlašanja. — Nemški vojaki so si dali s tem najboljše izpričevalo, ker so morili otroke, posiljevali ženske in zastrupljali vojne jetnike. Narod, ki se poslužuje takih sredstev, se ne more sklicevati na nikako kulturo.

Vojni minister Polivanov je rekel:

Sovražnik je začel zbirati pred Varšavo silno armado, ki ima nalogo zavzeti glavno mesto Rusko-Poljske in prodirati dalje v Rusijo. Če ne bo drugače, bomo prepustili sovražniku nekaj ozemlja in se umaknili za močno obrambno črto. Če bo konec dober, bo dobro vse. Najboljši dokaz za to je leto 1812. Takrat smo izpraznili Moskvo, sedaj bomo pa Varšavo. Niti najmanj ne dvomim, da bomo zmagali. Ker so se ruski vojaki že tolikokrat izkazali, je upati, da se bodo tudi sedaj.

Z zapadnih bojišč.

Številni boji v zraku.

Nemški zrakoplovci so napadli francosko letišče pri Nancy ter vrgli veliko bomb.

ARTILERIJSKI BOJI.

Vršili so se v dolini reke Aisne, pri Rheims, v zapadnih Argonih in drugod.

Berlin, Nemčija, 1. avgusta. — V današnjem poročilu nemškega glavnega stana se poroča o napadu nemških zrakoplovcev na francosko letalno polje pri Nancy. Vrglo se je 103 bombe, izmed kojih jih je 18 pogodilo cilj. Francoski obrambni aeroplani niso mogli preprečiti napada.

Pri Chateau Salines je napadlo šest nemških avijatikov 15 francoskih aeroplanov. Tekom boja, ki je trajal 45 minut, se je prisililo več francoskih aeroplanov, da so pristali. Nemci so se nepoškodoni umaknili, ko so dobili Francozi nova ojačenja.

V poročilu se glasi nadalje, da se je odbilo vse naskoke Angležev na pozicije, katere so Nemci pred par dnevi zavzeli pri Hooge v Flandriji.

V bojih v Argonih so ujeli Nemci od 20. junija pa do 20. julija krog 6000 francoskih vojakov, med njimi 125 častnikov.

Francoska poročila.

Pariz, Francija, 1. avgusta. — V današnjem popoldanskem poročilu francoskega vojnega ministrstva se glasi, da se je odbilo nemške naskoke v Artois, katere se je vprizorilo z ročnimi granatami. V Alzaciji so vprizorili Nemci brezuspešne naskoke na francoske pozicije pri Reichsackerkopf.

Dne 23. julija so vrgli francoski letalci 30 bomb na letalno polje pri Dalheim in isto število bomb na neki vojaški vlak pri Chateau Salines.

V večernem poročilu se poroča o artilerijskih bojih pri Artois in v dolini reke Aisne, nadalje severozapadno od Rheims in v zapadnem delu Argonov.

Med rekama Maas in Mosel, v okolici La Haye, se je presenetilo neki nemški bataljon, ki se je ravno formiral ter namerilo nanj uspešen artilerijski ogenj.

Nemci so obstreljevali Pont-a-Mousson ter vas Maidieres, ne da bi napravili kako večjo škodo. Nemški letalci so vrgli bombe na višine pri Malzeville, pri Nancy, ne da bi povzročili kako večjo škodo.

Delavci prisiljeni v vojno službo.

Ottawa, Canada, 1. avgusta. — "Kralj in dežela vas potrebujeta; mi ne.". — S temi besedami, ki so napisane na odpustnih tedenskih plačilnih kuvertah, skuša Canadian Pacific železnica pognati na evropska bojna polja svoje delavce-samce. V tem tednu se je razdelilo veliko število takih listkov ter se glasi, da se bo odpustilo še več delavcev.

Rumunska in zavezniki.

Berlin, Nemčija, 1. avgusta. — Poročilo Reuterjeve agenture, da je Rumunska sklenila z zavezniki pogodbo in da namerava napovedati Avstriji vojno, je neresnično. Če se bo Rumunska komu pridružila, se bo pridružila Avstriji in Nemčiji.

Turki in zavezniki.

Carigrad, Turčija, 1. avgusta. Turško vojno ministrstvo je izdalo danes sledeče poročilo:

V bližini sovražniškega tabora je eksplodiralo več naših min. Učinek je bil grozen. Velik del angleških strelnih jarkov je popolnoma uničen.

Francoske in angleške ladije so obstreljevale včeraj maloazijsko obal, pa niso povzročile skoraj nikake škode. V Kavkazu se nam je na nekaterih mestih posrečilo prebiti rusko bojno črto.

V Mezopotamiji so se vršili manjši spopadi.

Napis na krsti.

Policija je odstranila nesramen napis s krste Beckerja, ki je umrl v električnem stolcu.

Na pokrivalu krste v kateri leži telo usmrčenega policijskega poročnika Chas. Beckerja, se je nahajala včeraj zvečer srebrna plošča s sledečim napisom:

— Charles Becker, umorjen dne 30. julija od governerja Whitmana.

Krsta še ni bila zaprta in vršile so se še priprave za pogreb, ki se bo vršil danes, ko so se sestali v policijskem glavnem stanu Deputy policijski komisar Godley, inspektor Faurot in okrajni državni pravdnik Martin iz Bronxa, da se posvetujejo o situaciji. Posledica tega pogovora je bila, da se je podal Faurot v Bronx, kjer si je hotel ogledati napis. S kapitanom Wines detektivskega urada v Bronxu se je podal Faurot v hišo Mrs. Becker, kamor sta dospela ob polosmi uri zvečer.

Posledica policijskega obiska je bila, da se je odstranilo napis. Glasi se, da se je mirnemu prigovarjanju uradnikov posrečilo pre pričati Mrs. Becker, da ne vsebuje napis le kriminalnega žaljenja governerja, temveč da je tudi samosebi zelo neprimeren. Mrs. Becker je nato dovolila, da se je odstranilo napis.

Pogreb Beckerja se bo vršil danes ter se bodo pogreba vdeležili policisti.

Za Whitmana je slučaj končan.

Albany, N. Y., 1. avgusta. — Governer Whitman je danes zvečer izjavil, da je slučaj Beckerja zanj končan. Na izjavo zagovornika Mantona ni hotel ničesar odgovoriti.

"Iberian" potopljen.

Neki nemški podmorski čoln je potopil parnik 'Iberian' Leyland črte. — Nikakih zapletljajev.

London, Anglija, 1. avgusta. — Parnik "Iberian" Leyland črte je bil danes torpediran in potopljen od nekega nemškega podmorskega čolna.

Podmorski čoln je najprvo obstreljeval parnik s topovi ter ubil pri tem pet mož posadke. Na krovu nekega drugega parnika, ki je sprejel posadko, sta umrla pozneje še dva člana slednje, dočim se je 61 mož varno izkrcalo. V poročilih, ki so dospela iz Queenstowna, se glasi, da so bili med ubitimi štirje Amerikanci.

"Iberian" je bil angleški parnik, vsebujoč 5223 ton ter je bil zgrajen leta 1900 v Sunderland za Leyland & Co., v Liverpoolu.

Washington, D. C., 31. julija. Oficijelno poročilo ameriškega konzula Frosta v Queenstown na državni department je razpršilo vse bojazni, da bi mogel potop parnika "Iberian" dovesti do zapletljajev z Nemčijo. Iz poročila konzula je razvidno, da se ni brigal kapitan parnika za signal podmorskega čolna ter da je skušal pobegniti. Poročilo konzula se glasi: — Parnik "Iberian" potopljen od podmorskega čolna. Wiley, ameriški konjski hlapec, ubit. Ladijski zdravnik Burns, ameriški državljan, pravi, da je pričel podmorski čoln obstreljevati parnik šele potem, ko se slednji ni brigal za signale. Dal jim je časa, da so šli v čolne. Noben drugi Amerikanec ranjen.

Štirje ribiški parniki torpedirani

London, Anglija, 1. avgusta. — Ribiški parnik "Quest", "Strive", "Achieve" in "Athena", vsi iz Lowestoft, so bili potopljeni od nekega nemškega podmorskega čolna. Posadke so se rešile.

Gorila poginila.

Triletna gorila, ki je bila od meseca septembra lanskega leta v newyorškem Bronx parku, je včeraj vsled prevelike vročine poginila.

Z italijanske fronte.

Izpraznjenje Trsta?

Iz vseh tovaren v Trstu se je baje spravilo stroje, kar znači izpraznjenje mesta.

OFENZIVA.

Italijani pravijo, da so začeli z ofenzivo v Trentinu. — Izgube dalmatinskega polka.

London, Anglija, 1. avgusta. — Iz Rima je prišla danes zvečer nepotrjena (!) vest, da se pripravljajo Avstrijci na izpraznjenje Trsta in da se je že spravilo stroje iz tovaren za municijo.

Ženeva, Švica, 1. avgusta. — V poročilu iz Ljubljane na "Tribune de Geneve" se glasi: — Italijani so pričeli s splošno ofenzivo na tirolsko-trentinski ter karnski fronti ter prislili Avstrijce, da so zapustili nekatere njih najbolj močnih utrdb. Dalmatinski polki, ki so naskočili Freikopf, so izgubili do 60 odstotkov mož. Italijani so prodrli drugo avstrijsko obrambno črto na kraški višini ter zavzeli več milj za kopov.

Rim, Italija, 1. avgusta. — Včeraj zvečer je izdalo italijansko ministrstvo sledeče poročilo:

— V gorenji dolini Camonica je obnovil sovražnik v noči 30. julija svoje naskoke. Izjalovili so se posebno proti našim pozicijam pri Refugio Garibaldi. Energična akcija naših prednjih straž je zadostovala, da se jih je vrglo nazaj.

— V isti noči so na karnski fronti vprizorili sovražni oddelki dva naskoka na goro Freikogel, katera se je pa odbilo. Tekom dneva je pričela naša infanterija podpirana od artilerije, z ofenzivnim gibanjem v okrožju Val Piccolo ter je zavzela črto močnih avstrijskih utrdb.

— Sovražnik je imel velike izgube in tudi število vojnih ujetnikov je veliko. Kljub temu pa so vprizorili Avstrijci na večer protinaskok, katerega se je pa tudi odbilo.

— Operacije pri Soči, posebno pri Plaveh, se razvijajo ugodno. Po razdejanju močnih zaprek iz bodeče žice, smo se razširili v smeri proti jugoiztoku ter zasedli obronke gore Kovk in okolico Zagore.

Dunaj je dobil dober kruh.

Bern, Švica, 1. avgusta. — Od včeraj naprej ima prebivalstvo Dunaja dva vira velikega zadovoljstva. Prvič mu ni treba več jesti slab vojni kruh, drugič pa je padel Lublin v roke Avstrijcev.

V zadnjem času je dospela na Dunaj velika zaloga nemške pšenice in cena moke je padla. V mestu vlada velikansko navdušenje radi padca Lublina.

Nezaželjeni državljani.

Washington, D. C., 1. avgusta. Delavski deparment je objavil, da ne morejo inozemci, ki so vzeli prvi državljanski papir, a nato vstopili v armado njih rojstne dežele ter stem prelomili prisego, postati državljani na podlagi tega prvega papirja. Ako hočejo postati državljani, morajo vzeti nov prvi papir ter čakati predpisani čas. Vojaško službo v inozemski armadi je smatrati za nepostavno prekinjenje neprestanega bivanja v deželi.

Istotako izgube državljanstvo Amerikanci, ki služijo v kaki tuji armadi.

ROJAKI POZOR!

Banda newyorških sleparjev je zopet na delu. Ti ljudje vam v svojih cirkularjih obljubujejo vse mogoče stvari, samo, da bi jim sedli na limanice. Razširjajo tudi neki slovenski list in delajo potom njega reklamo za svoje podle in sleparske namene. Kdor dobi kak cirkular, naj ga vrže v peč ali naj ga pošlje nam. — Bratje Hrvati so imeli s temi ljudmi že bridke izkušnje, ker so jih osleparili za težko prislužen denar. Rojaki pazite, da tudi vas ne oskubijo.

General Carranza skrbi za živila.

V glavno mesto Mehike so že začeli dovažati proviant. — General Angeles je zopet v Mehiki.

LOUIS CABRERA.

Carranzov finančni minister se bo posvetoval z državnim tajnikom Lansingom. — 250,000,000 pesov.

Washington, D. C., 1. avgusta. Carranzov general Gonzales je zopet zasedel glavno mesto Mehike. Carranza si na vse načine prizadeva, da bi zamogel spraviti iz Vera Cruza v glavno mesto veliko zalogo živil ter da bi tako zmanjšal bedo med prebivalstvom. Včeraj je že dospelo v Mexico City par vagonov turščice. Ob vsej progi so razpostavljeni Carranzovi vojaki. Vlaki imajo male zamude, sicer pa vozijo še precej redno. General Gonzales še ni v mestu, ker se mu zdi potrebno pregnati Zapatiste in jih napraviti neškodljivim.

Villova agentura odločno dementira, da bi bila Villova armada pri Torreonu premagana.

Nogales, Sonora, 1. avgusta. — Danes je zopet dospel sem general Angeles. Do mednarodnega mosta so ga spremili ameriški detektivi. Na meji ga je sprejel general Maytorena in ga spremil v mesto. Angeles bo poskušal pridobiti Carranzova generala Obregona in Iturba ter s pomočjo Ville začel z novo kampanjo proti Carranzi.

Nogales, Sonora, 1. avgusta. — Na ameriškemu parniku "Moro Castle" je dospel sem Carranzov finančni minister Louis Cabrera, ki bo odpotoval v Boston in Washington, kjer bo konferiral z ameriškim državnim tajnikom Lansingom. Baje bi rad dal v Združenih državah tiskati za 250 milijonov pesov papirnatega denarja. Ko so ga hoteli časnikarski poročevalci vprašati, kaj je pravzaprav namen njegove misije, ni hotel nikogar sprejeti.

Z istim parnikom se je pripeljal tudi Arnold Schanklin, ameriški generalni konzul v glavnem mestu Mehike. Rekel je, da ga je poklical državni tajnik Lansing v Washington, ker potrebuje natančnih informacij glede sedanjega položaja v Mehiki.

Nadalje se je pripeljal z istim parnikom Amerikanec Harry Berliner, zastopnik neke ameriške družbe za pisalne stroje. Izjavil je, da še sam ne ve, zakaj so ga mehiške oblasti izgnale. Iz izjav potnikov se da sklepati, da se situacija v Mehiki ni veliko izpremenila, ampak da še vedno vladajo stare razmere.

Povratek Burzeva.

Pariz, Francija, 1. avgusta. — Petrogradski poročevalec lista "Temps" poroča, da je dobil znani ruski nihilist Burzev dovoljenje, da se sme vrniti v Rusijo. — Prepovedano pa mu je bivanje v Petrogradu in Moskvi ter tudi potovanje v inozemstvo.

Panika na parniku.

Kakih 2000 potnikov na parniku "Grand Republic" je preživelo včeraj zvečer v bližini Coney Islanda dvajset strašnih minut. Parnik je prišel iz Rockaway ter hotel pristati, da izkrca potnike ter vzame druge na krov. Naenkrat je nekdo na spodnjem krovu zakričal: — Otrok je padel črez krov! — drugi pa: — Ogenj! — Nastala je strašna panika. Vspričo svežega spomina na katastrofo v Chicagu je vse prijelo za rešilne pasove, dočim so ženske in otroci vpili ter pripomogli, da se je razširila panika po vseh treh krovih. Panika je postajala vedno večja in le hladnokrvnosti posadke in častnikov se je zahvaliti, da ni prišlo do večje katastrofe in kapitan je moral z revolverjem v roki krotiti razburjeno množico.

Ko je pristal zvečer parnik v New Yorku, je bilo opaziti sledove panike. Kapitan je izjavil, da ni bil nihče ranjen in da ni nikdo padel črez krov.

Anarhija na Haiti.

Z dovoljenjem vlade v Washingtonu so se izkrcali na Haiti francoski mornariški vojaki.

Washington, D. C., 1. avgusta. Po vprašanju pri vladi v Washingtonu je izkrcala francoska križarka "Descartes" oddelke mornariških vojakov za varstvo francoskega poslaništva v Port-au-Prince.

Iz dejstva, da je francoski poveljnik najprvo vprašal za dovoljenje v Washingtonu, se sklepa tukaj, da priznava Francija posebno stališče Združenih držav napram republiki Haiti ter jih v gotovem smislu smatra odgovornim za tamošnje razmere.

Glasom poročil, katera je poslal danes ameriški admiral Caparton, se niso vršili v Port-au-Prince nikaki nadaljni boji ter je zopet zavladal mir. Kar pa je poročal admiral glede političnih razmer, se ni moglo izvedeti, ker niso hoteli uradnkii o tem ničesar povedati.

Za sedaj se pričakuje odločitve predsednika, v koliko naj se vmešajo Združene države v notranje razmere na Haiti, če se hočejo Združene države zadovoljiti s tem, da za enkrat napravijo red ter umaknejo izkrcane čete, ali pa nameravajo podvzeti korake, da se odpravi neznosne razmere ter prepreči vedno ponavljajoče se revolucije.

Nemški podmorski čoln razdejan.

London, Anglija, 1. avgusta. — Neka Reuter-jeva brzojavka poroča iz Kodanja, da je bil neki nemški podmorski čoln razdejan na poskusni vožnji med Kiel in Fehmarn in da je izgubilo vsled te nesreče dvanajst ljudi življenje.

Neki nemški podmorski čoln je danes torpediral in potopil angleški ribiški čoln "Tors."

Številna naročila.

Pittsburgh, Pa., 1. avgusta. — Pittsburške tovarne in druge naprave obratujejo sedaj noč in dan, da izvršijo inozemska naročila v višini $91,000,000.—

Usmrčenje morilca.

London, Anglija, 1. avgusta. — Usmrčenje Josepha Smith, ki je umoril tri svoje žene, je bilo določeno na 18. avgusta.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotijeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljatve kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriškem, Primorskem, za TRST, ISTRO in DALMACIJO. — Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Različna naziranja.

Kot je bilo pričakovati, je povzročil konec prvega leta svetovne vojne celo vrsto razmišljevanj glede dosedanjega poteka, žrtev, izgub ter domnevnih posledic, ki leže sedaj za nami. Večina teh razmotrivanj je seveda pesimističnega značaja. S skrbjo se gleda v bodočnost, ko se omenja velikanske žrtve v blagu in krvi, katere se je že doprineslo, in ko se govori o nadaljnih, mogoče še večjih žrtvah, katere bo treba doprinesti, ako se bo krvava borba še dolgo nadaljevala. V vseh razmotrivanjih se daje izraza mnenju, da se bodo posledice v polni meri pokazale šele po sklepu miru in da bo napredek človeštva zaostal za desetletja.

Neki ameriški profesor na Yale vseučilišču pa je opozoril na posledico vojne, katero se je dosedaj še malo upoštevalo in ki bo v resnici večjega pomena kot vse razdejanje blaga in imetja. To so "prazne zibelke prihodnjega rodu" vsled brezobzirnega klanja najmočnejših, najbolj zdravih mož v Evropi.

V nasprotju s temi pesimističnimi naziranji pa je tudi čuti glasove, ki zastopajo ravno nasprotno mnenje in ki zrejo polni upanja v bodočnost. Pri teh nimamo v mislih častnikov in pretepačev, katerim pomeni vojna rokodelstvo in ki pripravljajo militarizmu zlata tla. Tudi ne klike profesorjev, ki prisegajo na idejo nadčloveštva ter vidijo v vojni preporodilno kopelj za pomehkuženo človeštvo.

Gre se za delo angleškega pisatelja H. G. Wells-a, ki je znan vsled utopistično-fantastičnih romanov, katere je napisal in v katerih skuša naslikati in opisati bodočnost človeškega rodu.

V svojem letnem razmišljanju glede vojne pride — opirajoč se na opazovanja v Angliji — do kaj čudnih sklepov.

On je še vedno naziranja, da je vojna veliko zlo, a na drugi strani mora priznati, da je Anglija danes čistejša, krepostnejša in lepša dežela, kot je bila pred julijem lanskega leta. V splošnem je tudi veselejša. Po mnenju pisatelja je prostovoljna vojna služba kaj dobro uplivala na mlade ljudi, ki so zapustili tovarno, plug, urad, prodajalno in učilnico, da se uvrstijo v "najlepšo demokratično armado sveta". In v armadi se nauče mladi ljudje nekaj, česar preje niso poznali: Vrnili se bodo v prejšnjem duševnem razpoloženju; boljše bodo disciplinirani, a nič več tako hlapčevsko ponižni. — Uveljavlja se zopet star princip: Vsi sredstva dežela so sedaj na razpolago onim, ki služijo deželi in ta princip bo ostal v veljavi tudi po končani vojni. — To pa bo dovedlo za Anglijo do izvanrednih posledic. Moč konservatizma, ki je dosedaj dušil vse življenje v Angliji, smatra Wells za vselej zlomljenim. Vzbudilo se je bolj živo, bolj delavno življenje, ki se peča s čisto drugimi vprašanji kot dosedaj.

Zelo optimističen je Wells glede socijalnih vprašanj. Računov ne bo plačal navadni narod, temveč razred, ki ima sredstva v rokah (?). Glavni del sedanjih vojnih stroškov pride narodu v dobro v obliki plač in revnejši sloji nimajo toliko trpeti pod uplivom vojne kot premožni, kojih vloge v bankah so izgubile do 30 odstotkov na vrednosti.

Vsa ta razmišljanja dovedejo Wellsa do sklepa, da bo sledila vojni cela vrsta socijalnih preobratov, ki se ne bodo pojavili potom nasilja, temveč vsled popolnoma izpremenjenih ekonomskih pogojev.

V teh izvajanjih je videti, da igra fantazija pisatelja veliko ulogo. Res je, da bodo sledili tej vojni ekonomski potresi. Ni si pa treba domišljati, da se bo ti izvršili na lahek način ali sami od sebe. Izzvali bodo velikanske boje in če hoče delavstvo pri tem kaj pridobiti, mora biti organizirano. Predvsem pa ga ne sme motiti napačen patriotizem, da brani svoje pravice do skrajnih konsekvenc.

Angleško delavstvo se je obneslo v tem oziru ter daje delavcem drugih narodov sijajen vzgled.

Dopis.

New York, N. Y. — Članom podružnice Slovenske Lige v New Yorku, Brooklynu in okolici naznanjamo, da se vrši v četrtek 5. avgusta ob 8. uri zvečer v dvorani Kueler & Mrak (prej Vogrič), vogal Graham Ave. in Stagg St., Brooklyn, seja. Po seji bo glasovanje glede predlogov, ki jih je stavil glavni blagajnik, kako naj se razdeli dosedaj nabrani denar. Člani, pridite vsi, ker je ta točka izvanredno velike važnosti. Nasvidenje v četrtek zvečer! — Odbor.

Port Washington, Wis. — Seja podružnice Slovenske Lige se bo vršila dne 8. avgusta ob štirih popoldne v hiši št. 617 Grand Ave. Oni, ki bi radi pristopili k tej prepotrebni organizaciji, naj pridejo malo pred četrto uro. Na vsporedu bo več važnih točk. Rojaki, ne zamudite te prilike! Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos! — Odbor.

Cicero, Ill. — Ko se je prevrnil v Chicago Riverju parnik "Eastland", je izgubilo samo iz tega kraja 400 oseb življenje. Pogrebi so se vršili cele tri dni. Pri poslopju Western Electric Co. je ležalo cele kupe mrtvecev. Na 48. Ave. so bila vrata vsake hiše opremljena s črnimi trakovi in preprogami. Samo v eni hiši so se ponesrečile tri družine, skupaj 19 oseb. Tako žalostnih prizorov nisem še nikdar videl. Najbolj žalosten dan je bil dne 26. julija, ko so pričeli na 54. Ave. in 24. Pl. pobirati pogrebniki mrtve iz hiš. Vsak, ki je bil navzoč, je imel solzne oči. Dež je strahovito lil, kakor da bi hotel vse vtopiti. Skoraj raz vsako hišo je plapolala črna zastava. Potopilo se je tudi veliko naših rojakov. Za Mr. Franka Webra in njegovo soprogo Uršulo sem izvedel, da sta se rešila. — J. F.

Mrtvi in živi.

Nekaj spominov iz polpreteklega časa.
Spisal Josip Stariha.

III.

Dež škropi na okna, pomešan s snežinkami. Neprestano polega po tleh, po dvorišču, po vrtu, po cestah in potih. Oddaleč se že beli gozd, bela odeja se razgrinja vedno niže, se pomika proti dolini, v poznojesenskem hladnem mraku drgetajoči. Blato se kopiči po mestnih ulicah, po tlaku, škropi ob hiše, da izgledajo spodaj kakor mokre cunje, v dolgih vrstah razobešene, vlage se cedeče. Zavihanih hlač hite možki dalje, tesno ob zidu, glave tišče med ovratniki sukenj. Ženske dvigajo krila do gležnjev, drobni čevljički pljuskajo po umazani mešanici, da brizga po pisanih nogavicah. Medlo žvenkečejo sablje in ostroge častnikov, klopoče usnje na nogah navadnih vojakov, hitečih po svojih opravilih. Sredi ceste se težko premikajo naloženi vojaški vozovi, široki sledovi se črtajo za visokimi kolesi, motno se bleščečimi v odsvitu prvih prižganih obuličnih svetilk. Brozga se kopiči, a ulica se ne prazni, gruče ljudi begajo in valujejo navzgor in navzdol, navzdol in navzgor. Oblaki se nižajo, megla zagrne mesto, skoz njo se slišijo glasovi kakor iz drugega sveta...

Odstopim od okna, oblečem plašč, nekaj me vleče navzdol, na ulico, v blato in brozgo.

Dež mi poškropi obraz, trdo pada na klobukove krajce kakor svinčena zrna, skozi čevlje sili neprijetna vlaga do nogavic. Nič zato, dalje, notranjščina naj se zenači z vnanjščino. Izložbena okna so motna, jedva se razločujejo razložene reči skozi debele goste kaplje, polzeče v debelih črtah po šipah navzdol. Pri mesarju na voglu visi v oknu velika svetlorjava gnjat, nenavadno povečana. Poglej jo od katerekoli strani, povsod je enako okrogla, enako oglata, kakor bi se obračala za tvojimi očmi in bi se sramovala pokazati ti nasprotno plat. Pod njo obila krvavica, po vodnih razah presekana na mnogo delov. Oboje obseva medla luč, kakor bi sijala skozi rjave saje...

Kam? Dalje... iz ulice v ulico, nazadnje... V kavarno? Čemu? Čitati časopise, srebati črno brozgo, zehati... umirati... V gostilno? Bodisi. Čaša vina omaje duha, da razprostre svoja krila in se dvigne više, nekam v oblake in pozabi, da je sredi blata in gnojnice. Torej v gostilno, naj bo!

Veža je polna vojakov, na levi pisarna, pred durmi straža, za dvoriščem brleča luč, kažoča slamnata ležišča na golih tleh. Nad ležišči lesene police, na policah tornistri, pločevinaste skodelice, puške, šara in navlaka. V dolgem prostoru temne postave, po dve in dve skupaj, po tri, po štiri. Smeh in hripavo vpitje, iz gruče v ozadju pesem, domača lepa pesem, a tu se glaseča kakor ubit krik, prihajajoč iz tesnobe in nepojmljivega strahu. Kakor iz železne kletke, ob katere ograji pojemajo moči, hoteče izsiliti prehod v prostost...

Čemu se ustavlja noga? Čemu leze nekaj mrazečega po hrbtu navzdol? Mimo!...

Noga prestopi gostilniško sobo, prehodi prvo, natlačeno s sivimi, modrimi, rdečkastimi uniformami ter se prerije skozi drugo, napolnjeno z nerazločnimi postavami, jedva se črtajočimi iz sivkastih oblakov dima, sapo jemajočih.

In tu sem v tretji. Omizje zasedeno... sami novi obrazi... A vendar, čemu ne bi sedel? Nekaj stare pravice imam, nekoliko samo, vendar pravice. Pravice si ne daj vzeti nikdar, če je še tako majhna in neznatna. Podobna je gorčičnemu semenu... položi ga v prava tla, pazi, da ga ne pozobljejo ptice izpod neba, ogradi in neguj ga... in zraste v tvoje veselje, v radost tvojih oči in tvojega srca. Pravica!

Predstavim se. Hm... vendar niso sami tujci, ki vstajajo. Že dolgo zabrisani, skoro pozabljeni obrazi, ki si šel včasih mimo njih brezbrižno, vstajajo pred teboj. In sedaj ti naenkrat niso več brezbrižni, hipoma začutiš, da so ti bližji, kakor se ti je dozdevalo nekdaj, v onih davnih časih, ki so zaostali daleč za goro. Sreu tvojemu so dražji, nego bi si bil kdaj mislil v prejšnji prešernosti in objestnosti mirnih časov. Kakor bi vstajali iz groba, drug za drugim, oče, brat, prijatelj, tovariš, znanec... vsi obdani z dehtečim cvetjem spomina iz nekdanjih dni...

"Odkod?"

"Odkod vemo, prijatelj. Ali — kam? Ni ga težjega vprašanja."

"Nove struge so si zarezale reke... po njih se valimo dalje, ne da bi vedeli, kje nas vržejo ob breg."

"Danes tukaj... jutri tam..."

"Danes sit, jutri lačen."

"Danes rdeč kot makov cvet, jutri bledejši od belega platna."

"Danes živ — jutri mrtev."

Pivo se peni v čašah, iz kota greje peč, zdramila se je zadnja muha v špranji ob peči, pogladi si z nogami prozorne peroti, prileti in sede na plešasto glavo rezervnega častnika.

"Star si že, prijatelj, pa imaš še muhe!"

Zasmeje se dobričina, udari z zalito desnico po pleši.

"Vsi jih imamo — muhe."

"In pa še kakšne!"

"Bog ve, če sede še katera prihodnje leto ob tem času na tvoj svetilnik, Francelj?"

"Če ne muha... pa... pa... črviček..."

Francelj pokaže s kretnjo po mizi, kako takšna živalica mrgoli, kako se zajeda — v kožo...

"Toda kod hodi prijatelj M.? Ali je tudi moral iti? Dvainštirideset jih že ima..."

"Kod hodi? Koder ukažejo drugi. Zdaj ukazujejo drugi, dragec! Prej niso ukazovali in Korelček si je dal vedno zagosti to, kar je hotel plesati."

"Krvavo so ga razžalili."

"Grdo."

"Na južnem bojišču je baje, pa že dolgo ne piše."

"Če ne bo pisal on, bo pa — drugi."

V prvih dveh sobah pojo vojaki, se smejejo, zbijajo šale in marsikateri izmed njih bi se najrajši razjokal. Tam nekje daleč pod gozdnim robom, visoko pod črnim, vedno šumečim lesom stoji hiša. Spomladi jo je bil dal nanovo prebeliti, prenovil ji je streho, da ne bode puščala, in kupil je na semnju brejo telico ter jo prignal v stajo. In mlada žena, rosna kot pomladnje jutro, ji je hodila pokladat, se je gibala za temi belimi zidovi, pod to prenovljeno streho. Stari oče je posedaval zunaj, zunaj pod košatim drevesom, mati, nagubana kakor jabolko, je pospravljala po kuhinji in gledala snaho z dobrodušnimi, zadovoljnimi očmi. Mlado življenje je imelo priti kmalu pod to streho, mlado življenje v nadomestilo starega. In prišlo je, prišlo med tem, ko že ni bilo več njega doma, ko je bil oblekel že vojaško suknjo in je vedel, da bodo pretekli meseci, predno mu bo dodeljeno, da se njegove oči napijo prve očetovske sreče... In tam ob vodi, ob čistem potoku, kjer se sklanjajo vrbe in jelše nad zibajoče se valčke, kjer raste robidovje in zori rdeče malinovje — tam je zapustil onile veliki mož z dolgimi ščetinastimi brki svojo bolno ženo, priklenjeno na postelj že nekaj mesecev, in poleg nje je zapustil troje, četvero otročičev, katerih najstarejši je še vedno meril platno. Kje so? Kaj je ž njimi? Jutri ali pojutrišnjim je odhod, odhod v Bogvekam... in oni so tam, tam... sami in zapuščeni. Brki podrhtevajo, desnica, noseča čašo proti ustom, podrhteva... A vojaki pojo, se smejejo, zbijajo šale...

"Kaj pa vi, gospod kurat? Kako se počutite tukaj?"

"Žalostno... žalostno... preveč dobrega se ne vidi."

"Zares da... težki časi."

"Rajši bi bil doma na svojem griču, čeprav..."

"Med svojimi ovčicami, kaj ne, gospod kurat... A tukaj so sami koštruni, ha, ha!"

Duhovnik se nasmehne, oči se veselo zabliskajo in zabliskajo se zlati priži na črnih rokavih.

Na zgornjem koncu mize se smehlja lekarnar, z desnico gladi svoje rjave brkice, levica drži za čašo.

"Vse bi bilo prav, samo da bi človek imel več dela... Tako pa od dolgega časa ne veš, kam bi se zagledal."

"Lepše je bilo v Trebnjem pri Pepci, kaj ne da?"

"Kaj ti veš, kje, prijatelj. Ne čeljusti se!"

"Ali ga vržem ven?"

"Ti ga daj, Kapselj!"

"Zapojmo!"

Večer poteka, soba se polni z dimom. Visoko gori pod stropom se vijejo kolobarčki, vedno temnejši. Razgovarja se pri mizi vsevprek, vsak zastopa svoje mnenje, a nobeden noči slišati, kaj pišejo časopisi. Ob enajstih se dvigne vse, počasi se razide proti domu...

Tako poteka dan za dnevom, teden za tednom, mesec za mesecem. V sobo pribuči val in odnese tega in onega, vrzel nastane ob dolgi mizi, a za nekaj časa se zamaši z drugim, ki je prišel na mesto prvega. Kako bi jih imenoval vse, ki so bili in so šli, kdo bi vedel, kateri izmed njih se še povrnejo, katerih ne bo nazaj nikdar več?!

Na dolgo in na gosto bi se napolnile strani, ako bi hotel posvetiti par vrstic vsakemu izmed vas, ki ste šli tod mimo. In spodobilo bi se, zakaj doživljaji iz teh dni ostanejo daleč vidni pomniki, najneznatnejša reč zadobi veljavo, najskromnejša beseda postane lahko meso in kri. A morda še pride čas, ko bo ta ali oni nastopal kot samostojen junak na pozorišču bodočnosti in takrat pridejo na dan tudi vaša imena, ki se dajo sedaj samo uganiti.

FARMA NA PRODAJ.

Farma obsega 80 akrov, 20 akrov popolnoma očiščene, z gospodarskim poslopjem, eno miljo in pol od železniške postaje in pošte ter lepo napredujočega mesteca. Cena $2800. Če kdo želi natančneja pojasnila, naj se obrne na lastnika:

Frank Mehle,
Box 27, Sheldon, Wis.
(4x 26&29-7 2&5-8)

Iz Avstrije.

Črnovojniški gažisti.

Domobransko ministrstvo je odredilo, da morejo vsled razširjenja črnovojniške službene dolžnosti postati zopet črnovojniški gažisti nekdanji častniki, vojaški uradniki ali oficirski aspiranti, če so bili pri črnovojniškem pregledovanju potrjeni za službovanje ali pa če so že pred pregledovanjem prosili za imenovanje za črnovojniškega častnika.

Hrvati — junaki.

"Narodno Jedinstvo" v Splitu, Dalmacija, priobčuje: Grahovo, junija 1915. Spoštovani gospod urednik! Za ilustracijo, kako se drži naša hrabra vojska proti perfidnemu in zahrbtnemu sovražniku, Vam pošiljam tu prepis dopisnice, ki jo je iz italijanskega bojišča poslal svojemu očetu g. poročnik Vladimir Marković, sin tukajšnjega občinskega stražnika Mile Markovića. Pristavljam, da se je pri tej priliki uresničil stari pregovor, da "sokol leže samo sokole", ker sem na lastno uho slišal starega Markovića, ko je odprav ljal svojega sina v bojno vrsto, rekši: Naj pojde in naj se junaško bori za svojo domovino, saj se je temu tudi posvetil. Dopisnica se glasi: Dragi oče! Jaz sem hvala Bogu zdrav in dobro se mi godi, kar želim tudi Vam vsem iz srca. Ali ste morda slišali in čitali, da sem imel veliko srečo na bojišču. Dne 5. junija sem bil s 60 Dalmatinci poslan proti Italijanom. Okoli polnoči me je obkolilo 5000 Italijanov. Posrečilo se mi je vse Italijane razgnati, krog 300 pa jih ubiti in raniti. Celo noč sem se z njimi boril, nato pa sem se s 5 ujetniki vrnil k svojemu bataljonu. Tam sem prejel veliko pohvalo in predlagan sem za veliko odlikovanje. Morda boste tudi v časopisih kaj čitali o meni. Sprejmite mnogo srčnih pozdravov od Vašega sina Vladimara.

Poslanec oproščen.

Socijalnodemokratični poslanec Glöckel je bil obtožen, da je na nekem javnem shodu hujskal proti državni oblasti, a divizijsko sodišče v Plznu na Češkem ga je oprostilo.

Čevljarjeva ženitev.

Ferdo Plemič.

Živel je tik hiše, kjer sva prebivala jaz in tovariš moj Tilho, čevljarček dobrih in slabih lastnosti. Dobra lastnost njegova je bila, da je nama nekdaj sešil vsakemu po par čevljev, slaba pa, da je prišel trikrat v tednu terjat plačilo zanje. Prve mu nisva zamerila, ker nama ni šlo v glavo, kako se more kaj zameriti osebi, ki šije čevlje. Radi druge njegove lastnosti sva pa sklenila ne vznemirjati se preveč, ker svet poboljšati je najhuji in najnehvaležnejši posel, ki ga more prevzeti človek. Tako je bilo vse lepo v redu, kar pride nekega dne Tilho ves vesel v najino sobico.

— Čuj, naš čevljar se ženi.

— S kom neki?

— Z našo gospodinjo.

Čevljar je bil namreč prileten samec, najina gospodinja pa udova brez otrok.

— Ej ja!

— Seveda se in kmalu bo pogreb.

— Poroka, si hotel reči.

— Je vse jedno. Vendar veš ti, kaj to pomeni za naju?

— Hm, hm.

—To pomeni mnogo. V prvič pomeni, da se bova sedaj kmalu zopet pošteno gostila.

— To je res.

— Potem pomeni to, da nama bo popustil čevljar dolg.

— Zakaj neki?

— Ti si tepec!

— Tepec bi bil le on.

— Ti si tepec! — ponovi Tilho še bolj kategorično in stavi roki v hlačina žepa.

— Prosim zakaj?

— Prvič zato, ker ne veš, da je naš čevljar hodil k nama radi najinih čevljev. Drugič zato, ker ne veš, da se je tako seznanil z najino gospodinjo. Tretjič zato, ker veš, da se bosta vsled tega znanja poročila. Četrtič zato, ker ne veš, da sva konečno pripomogla njemu midva k tej zakonski sreči. Petič zato, ker ti jaz rečem, in če rečem jaz komu tepec, ga poznam vsaj toliko kolikor samega sebe.

— Ti imaš prav. Tedaj bo konec njegovih terjatev.

— Konec, konec in še pojedina po vrhu. Ali zapomni si dobro, dragi Makabejec, kaj ti sedaj rečem. Spravi vso svojo poezijo skupaj ter zloži slavnostno pesen, da boš novoporočeni par dostojno proslavil pri pojedini. Za nevezano proslavo preskrbim že jaz.

— Dobro, takoj se lotim.

— Prav, ali na vsak način ne v oktavah, temveč v tercinah.

— Zakaj pa?

— Ti si v drugič tepec. Ko nam prebereš pesen, je pač ne boš bral v jedni sapi, temveč za vsako kitico se malce oddahneš ter kaj založiš v usta, temu se pravi umetniška pavza. Sedaj čuj račun: — Recimo tvoja slavnostna pesen je dolga 72 vrstic, kar je malenkost. Če jo spoješ v oktavah, imaš 9 odmorov, če jo spoješ v tercinah imaš 24 odmorov. Devetkrat ali pa štiriindvajsetkrat založiti v usta ni vsejedno, vsaj pri poeziji ne.

— Prav imaš!

— Pa ne pozabi proslavljati tudi neveste, saj veš, da naju čaka že čez štiri mesece radi stanarinę. Če dobro pogodiš, bo čakala dobra žena še štiri. A glavna stvar je, da mi povzdigneš sosedno čevljarstvo, radi najinih čevljev, veš.

Kakor vidite, se je nama smejala sreča iz vsega grla. — Poroka je res bila in pojedina in midva sva bila tudi povabljena. Tilho je strašno zajemal in pil ga je tudi sorazmerno, a pozabil ni hvaliti na desno in levo vabljenim gostom ženinovo dobrodušnost. Do vrhunca sem jo povzdignil seveda jaz s svojo ženitvanjsko pesnijo z natanko 24 odmori. Zvečer smo ga imeli vsi pod kapo.

Drugega jutra sta novoporočena odpotovala na ženitvovanjsko potovanje v Gorico, midva s Tilhom pa sva praznila vse še količkaj polne steklenice, vesela, da sva se odkrižala na tako lahek način jednega upnika.

Tretjega dne zjutraj.

Tilho je imel mačka, jaz dvojnega. Tilho si je obrisal obraz v mojo suknjo, jaz v neko njegovo sliko, ki je zavita tam ležala na mizi. Tilho si je jel krtačiti svoje spodnje hlače, jaz srajco. Tilho je nataknil na vsako roko po jeden čevelj in potem skakal kakor obesden po sobi.

— Kaj ti je, Tilho?

—Čevlje bi si rad osnažil.

— Pa?

— Svoje desnice ne najdem, da bi prijel za krtačo.

— Desnice, hm? Jaz imam dve. Tu potrka nekdo na vrata.

Takoj smukneva pod odejo, jaz z glavo naprej, Tilho s čevlji. — Vendar sva primolila oba hkratu z nosom na dan, ko vstopi čevlj. naš novi gospodar.

— Dobro jutro! — de kislo.

— Lahko noč! — reče Tilho.

— Z bogom! — rečem jaz.

— Prišel sem, da se kaj pomenimo radi čevljev.

— Bi jih radi osnažili, — vpraša Tilho, — imate li desnico?

— Pačati jih bo treba, menim.

— Kaaaj? — se začudim jaz.

— Kaaaj? se začudi Tilho.

Streznila sva se oba hkratu.

— Seveda, vse stare dolgove treba poravnati.

— Vi ste filozof! — reče Tilho.

— To mi ni nič mar, jaz hočem red. Sedaj sem prevzel jaz vso stvar v roke. V računih najdem tudi, da sta moji soprogi dolžna stanarino za štiri mesece. Tudi to mi bosta poravnala v teku tednа. Z bogom, gospoda!

— Nesramna nehvaležnost! — vzkliknem jaz.

— On je filozof! — vzklikne Tilho.

Nato sva zasmrčala oba.

Prostovoljci.

V Makarski v Dalmaciji se je v treh dneh priglasilo nad 400 moških, ki niso bili pri prebiranju potrjeni za prostovoljce, da branijo morsko obrežje. Sestavlja se že prostovoljska četa, kateri bo poveljeval bivši poslanec Klarić.

Gojitev ruščine na Angleškem.

Kako se trudijo Angleži sedaj, da bi si z naučenjem ruščine priborili tudi ruski trg, dokazuje neki članek lista "Times". Razni ruski kurzi se vrše po raznih visokih in trgovskih šolah, v raznih knjižnicah se v zadnjem času zlasti priporočajo ruske knjige, povsod se dela propaganda za ruski jezik. Upa se, da bo vojna znatno zvišala število slušalcev teh ruskih kurzov. Pa tudi založniki skušajo z izdajanjem del velikih ruskih mojstrov zvišati zanimanje za novega prijatelja Anglije. Nepotrebno bi bilo pač omenjati, da se razglaša, da ima ves ta trud samo namen, "osvoboditi Rusijo iz goste mreže nemških interesov, ki so jo v zadnjem času prepregle."

Iščem svoja dva prijatelja GAŠPERA SEGULIN in JANEZA FRADELJ. V maju letos sta odšla iz Cass, W. Va. Prosim, če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi, ali naj se sama oglasita. — John Ban, 172 Center St., Barberton, Ohio. (2-4—8)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich in Frank Blatnik.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Depue, Ill.: Dan. Badovi[illegible]
Chicago, Ill.: Frank Jurjo[illegible]
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Detroit, Mich. in okolica: Joseph Glastč.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. J. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonže, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.
Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kerzišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Madiama, Pa.: F. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz, Monessen, Pa: Math. Kikel.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignac Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Toele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blasich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Mch.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Med begunci.

Hasan-Aginica.

Binkoštno nedeljo smo vsak trenutek čakali, da struna, do skrajnosti napeta med Rimom in Dunajem, poči. Ljudem se je bralo na obrazu, da hočejo nekaj storiti, pa sami ne vedo prav, kaj. Neka posebna naglica je bila v njihovih kretnjah, ki so bile važne in samozavestne. To pa samo zato, da bi prikrile strah, ki se je tiste dni naselil v človeška srca.

Večerni brzovlak je naglo sopihal, od Ljubljane proti Trstu. Mudilo se mu je. Marsikaj je bilo še v Trstu, kar bi bilo treba spraviti proč. Prijazno je pihljala večerna sapica in postajala hladnejša, čim bolj smo se oddaljevali od Ljubljane. Zelo prijetno nam je hladila vroča čela. Dobro znana in že neštetokrat opazovana panorama se je bliskoma menjavala ob oknu kupeja. "Parte Lei per Trieste, signorina?"

Ne vem iz kakšnega vzroka me je italijansko nagovoril gospod z žirardi-slamnikom, pravi tip Tržačana. Bil pa je ondotni Slovenec, v kar se je takoj nato izlevil. Razpletel se je med nama zanimiv razgovor. O sami vojski. Menil je, da je vojna z Lahi sigurna in je ne more ničesar več odvrniti. V Trstu je že vse pripravljeno na to. V njegovem uradu — sodniji, je že vse, kar je važnega, v varnosti. Uradniki bodo dobili dvomesečno plačo in potem se odpeljejo z zadnjim vlakom, ki bo odhajal iz Trsta.

Popolnoma tuj človek in vendar sva se razgovarjala kakor dobra znanca. Vojna zbliža ljudi in ustvarja skupno vez med njimi. Videla sem že različne osebe ki so se prijazno pomenkovale z ljudmi, ki bi jih sicer gotovo prezrle. Zdaj mora roka držati roko, da bomo srečno presekali verige, s katerimi nas reže vojska globoko v meso. Kmetske in gosposke matere so žrtvovale svoje najdražje, svoje sinove domovini. Žrtve so enake. Zakaj bi ne bili tudi žrtvovalci enaki?!

V Postojni sem se mudila nekaj dni. Mesto si je nadelo vojno lice. Prve ure je bilo tudi tu vse razburjeno. Ne samo ljudje, zdelo se je, da se je tudi ulic in hiš poloti la mrzličnost. Pa človek se hitro privadi vsemu, le vse drugače se sedaj zanimamo za potek bojev, odkar je vojska na našem pragu. Vsaka malenkostna novica z bojišča je velevažna za nas in hoteli bi biti kar sami poleg, da bi le sigurno vedeli, kaj se godi tam in kako se razvijajo boji. Kako vse drugače se nas dojmi, če slišimo o bojih pri Goriei, Tržiču, Tolminu, o bombah nad Trstom, kako če smo čitali o bitkah na Ruskem Poljskem! "Trst gori! Laške palače so zažgali!" To nas je zadelo skoro tako, kakor če bi bil ogenj že pri Kazarju, na vratih Postojne. Tako blizu nam je vse, na naši zemlji se preliva kri, zanjo se bije boj.

Trebalo mi je oditi, a noben vlak ni vozil za civilno občinstvo. Sami vojaški in begunski transporti. Šla sem na kolodvor, da se popeljem, če le mogoče, pa naj si bo s kakršnimkoli vlakom. Kolodvor je nudil živahno sliko. Vojaštvo in civilistovstvo se je mešalo po veži in na peronu. Rdeče-križarke so tekale sem in tja v sivo-plavih uniformah in belih čepicah. Znašale so mimo še vozečim vojakom vode in drugih okrepčil ter čakale lazaretnih vlakov. Blizu kolodvora so bile že postavljeie barake za težko ranjene. Vlaki so imeli kar po cel dan zamude. Čakala sem precej dolgo. Za nekaterimi vojaškimi vlaki je privozil dolg begunski vlak z dvainsedemdesetimi tovornimi vagoni. Vojaštvo in begunci so dajali duška ogorčenju nad sovražnikom in patrijotizmu. Neštevilni izreki so tlačili izdajalce v dno pekla.

Ko sem dopovedala, da imam nujno pot, mi je bilo dovoljeno, vstopiti v vlak. Vsi vagoni so bili napolnejni črnolasih glav in zagorelih obrazov. Sedla sem v edini osebni voz, ki je bil nekako sredi vlaka. K sreči je izstopila ženska z dojenčkom, da sem mogla sesti. Ali kako je izgledalo v tem vagonu! Kakor bi Sava in Drava stopili čez bregove in znesli vse mogoče in nemogoče stvari skupaj. Kakor komendijantski voz! Otrok, majhnih in najmanjših, srednjih in velikih. Vse naloženo z ovoji in obleko. Papir, odrezki, cunje, razni ostanki jedil po tleh. Vse navzkriž blebečeči talijansko, kajti že samo dve Italijanki naredita s svojo govorico več hrušča in trušča kakor deset Slovenk.

Prijetna vožnja se mi ni obetala, vendar me je zanimala.

V tistem predelu kakor jaz, je sedela simpatična gospa z dvema dekletoma. Njen obraz ni prav nič pričal, da je zrasla pod žarkim obmorskim solncem.

"Odkod se vozite, gospa?" jo nagovorim.

"Kar nas je v tem vozu, smo iz Pulja, zadnji; vsi ostali pa so iz Rovinja. Vozimo se že štirideset ur. Tako sem trudna, da se komaj premikam. V Divači je stal vlak, skoro celo noč. O, dio mio, kdaj bomo še na cilju!"

"Kam so vas odmenili?"

"V Lipnico se vozimo. Morali smo iti. Kar proč, kar proč. Imela sem legitimacijo, da smem v Pulju ostati, a zdaj je bilo zaman. Policaji so trobili po mestu in spravljali ljude na vlake. Vsako stanovanje so prebrskali, da ne bi kateri ostal. Vse smo morali pustiti. V naglici smo navezali le nekaj obleke in jedil. Koliko živeža sem še pustila doma! Preskrbela sem za celo leto. Za tristo kron sem zdaj vendar prodala, a veliko je ostalo še moke, sladkorja, fižola in drugih stvari. Seboj nismo mogle vzeti, tam pa, bogve, če bomo imeli jesti, ko nas je toliko. O, povera mia Palmira!" se je ozrla na večjo izmed deklic.

"Je li gospodična vaša hčerka?"

"Da, ta je moja. Ona druga pa je naših sosedov. Njeni starši so odšli že prej. Zdaj sem jo jaz vzela z nami, da ne bo revica sama. Nič ne vemo, kje so zdaj njeni ljudje. Težko, če jih bomo našli."

Deklica je tiho jokala. Tudi Palmira je imela objokane oče. Gospa je govorila domačo slovenščino, prav čufarski dialekt.

"Oprostite, gospa, niste tukaj blizu doma?" sem jo vprašala.

"Iz Loža. A zdaj nimam nikogar več tam. Živim že veliko let v Pulju. Pred dvajsetimi leti sem prebivala nekaj časa tudi v Postojni. Zdaj je gotovo vse drugače tam. Od Prestranka sem se je tako lepo videla."

"O, seveda je zdaj vse drugače, lepše. Vidno raste in napreduje."

"Mamma, domanda dov' e Leibnitz?"

"Ne razume prav nič. Doma je imela tako lepo, zato je tako žalostna zdaj. O, dio mio; dio mio!"

Vlak je vozil še dosti hitro. Rakek, Planina, Logatec je kmalu ostalo za nami. Na vsaki postaji so zgrabile begunke za steklenice ali lonce in tekle po vodo ali če bi mogle kupiti mleka za otroke. — Verd, Borovnico, Preserje smo še videli v zadnjih žarkih. Ob štirih popoldne smo se odpeljali iz Postojne. V Preserju je stal vlak pozno v večer. Begunci so izstopili in šedli na travo. Begunčkom ni zmanjkalo dobre volje. Lovili so se, vpili in smejali kakor bi bili na šolskem izletu.

"Pridemo kmalu v Ljubljano, gospodična?" je vprašala tujka. "Palmira bi jo rada videla. Slišali smo, kako je lepa."

"Prav kmalu jo boste videli, če bo vlak takoj dalje vozil. Še eno postajo."

"La bella Lubiana!" se je oglasila Palmira.

Toda vlak ni hotel naprej, stali smo gotovo tri ure tam. Bilo je že deset ura. Slednjič se premaknejo vozovi v naše veliko veselje. Ali to je trajala le malo časa. Čez par minut se vlak ustavi sredi polja. In tu smo čakali vso ljubo noč. Begunke so spravile otroke spat in povsod same polegle na trda tla. Po vseh klopeh in povsod na tleh so ležali ubogi brezdomovinci. Tudi moj sedež so mi okupirali, tako, da niti sedeti nisem mogla. Zrak je postajal slab in tako neprijetno je bilo v vozu, da nisem mogla več strpeti notri. Šla sem na prosto in se izprehajala ob vlaku. Šum je potihnil, ni bilo slišati glasu. Ob obeh straneh proge se je širilo polje. Srebrnkasto se je svetilo v bledi mesečini. Črni vlak brez luči in oken se je določno črtal na svetlem ozadju. Kakor ogromna, neznansko dolga, mrtva pošast.... Po drugem tiru so drdrali s hitrostjo brzovlaka vojaški vlaki proti jugu, drug za drugim, brez števila. V nekaterih je bilo glasno in veselo, vojaki so peli in vriskali. V drugih pa je bilo vse tiho in temno.

Leno so se vlekle ure naprej, ni hotelo biti konec neznosnemu čakanju. Bilo mi je zelo neprijetno. Celo noč sem hodila ob vlaku gor in dol, sesti ni bilo kam. Še kamna ni bilo ob progi, trava je bila premokra. Od vlaka se nisem smela oddaljiti, ker bi mi utegnil ravno tisti hip oddrdrati naprej. Noben sprevodnik pa ni niti najmanj vedel, koliko časa bomo čakali.

Časih sem pogledala v voz. Nemirno so se premetavala trudna telesa, spanje jim je bilo mučno. Utrujena, slabotna žena s sedmerimi otroci je morala vsak hip vstajati, najmanjše dete se je vedno oglašalo. Vsi so se bolj mučili, nego počivali. Le trimesečno detece, ki je ležalo na polici pod stropom kakor v zibelki, je spalo mirno vso noč.

Mesec je jel bledeti, zvezde so ugašale, motna svetloba se je razlila čez nebo. Zrak je postal ves svež in zdravilen. Lahna rdeča megla je prepregla vzhodno nebo. V grmovju so se oglasili jutranji pevci. Naposled je vendar minila neprijetna noč v mesečini sredi osamljenega polja ob dolgem vlaku spečih ljudi. Oddahnila sem si in slastno vdihavala jutranji zrak. Nebo je postajalo vedno sveteljše, rdeča, rumena in zlata barva so se prelivale druga v drugo. Solnce je vzhajalo. Tudi begunci so vstajali še bolj trudni kakor so legli. Nazadnje se je tudi vlak premaknil.

Ko smo dospeli v Ljubljano, se je Grad že kopal v solnčih žarkih, strehe pa so se odevale v zlatnino. Na kolodvoru je bilo vse živo kakor opoldne. Uslužbenci, vojaki in begunci so polnili peron. Prtljaga beguncev je bila naložena vse do strehe, garderobi sta bili uprav natlačeni s paketi in omoti.

"Addio! Arrivederci!" so mi klicale begunke, ko sem odhajala. Vlak pa je čakal, da mu naznanijo, kdaj popelje stotine nesrečnih ljudi dalje v mrzlo tujino.

Siromakova bajta.

Zgodba iz vasi. — Spisal **Ivo Česnik.**

(Konec.)

II

Ivan Košir je živel zadovoljno vse poletje in vso jesen. Hodil je po dolini in služil krajcarje s klarinetom, pletel koše in cajne in jih prodajal kmetom za nizko ceno, včasih je šel tudi v dnino. Bil je priden in skrben in pri vseh priljubljen.

Ob nedeljh so ga povabili fantje v krčmo, pa jim je zagodel. Plačali so mu za vino in je bil vesel. Ostajali so fantje takrat še na domu in pomagali gospodariti in delati. Zato je bilo več življenja v deželi.

V lunojasnih nočeh se stareu večkrat ni hotelo zaspati. Sedel je pred kočo, poslušal fantovsko pesem in udarjal na klarinet. Drobni glasovi so brneli nad vasjo. Včasih so bili otožni, včasih mirni in veličastni kot psalmi kralja Davida.

Ivan Košir se je zamislil v mladost. Ni bila vesela, pa mu ni bilo žal radi tega. Zgodaj se je naučil nositi križ. Zato mu ni bilo težko vse življenje.

Oče je bil godec in mati šivilja. Služila sta trd kruh. Zadovoljni so bili vendar vsi trije, dokler so bili zdravi.

Zgodilo se je pa, da je Ivan Košir zbolel. Bil je takrat star šestnajst let in je znal že dobro na klarinet. Na smrt bolan, pa tako mlad! Življenje se mu je zdelo neizmerno lepo in hotelo se mu je živeti in delati.

Tako je ležal na postelji noč in dan. V srcu je nosil samo to željo, da bi okreval in vžival lepo mladost.

Zbudil se je nekoč sredi noči in vstala mu je v duši misel: "Moram ozdraveti." Oljnata luč je razsvitljevala malo sobico in metala po tleh temne obrise postelje, mize, stolov. Mati je nalahno spala. Ravno nad posteljo je visela podoba Matere božje. Ivanu Koširju se je zdelo, da ga gleda Madona z velikimi očmi in da stopa k njemu in ga dviga ter mu šepeta: "Zateci se k meni in obljubi, da boš vedno le moj in nikogar drugega!" V polspanju je prikimal in obljubil, da bo vedno Njen. Ni se zavedal ne besedi in ne obljube, a vendar jo je držal celo življenje.

Ozdravel je in je bil prepričan, da je njegova usoda zvezna s priprošnjo Marijino.

Do dvajsetega leta je živel pri starših. Potem je vzel palico v roko, klarinte pod pazduho in jo udaril v svet. Matere in očeta pa ni videl več.

Mlad je bil in močan. Delal je tuintam nekaj časa, igral na klarinet pa vaseh ali se priklopil večji muzikantarski družbi. Vesel je bil in ni mislil na bodočnost.

Tiste dni se je zaljubil. Videl je tako drobno in lepo dekle, da mu je srce zadrhtelo prvi trenotek. Bilo je ubožno tisto dekle in je služilo v trgu. Razložil ji je svojo ljubezen in hrepenenje. Dekle ga je ljubilo; še sam ni vedel, kako ga je ljubilo.

Tako sta sedela včasih tam za trgom ob reki, in njena sestrična Jelica je bila zraven. Klarinet je imel s seboj in je zaigral. Brneli so glasovi čez reko in dekleti sta poslušali s sklonjenima glavama.

"Ali ni lepo, Marica?"

"Lepo."

Reka je šumela. Zaganjali so se mogočni valovi in peniii ob bregovih. Nizke vrbe so trepetale in se neprestano pripogibale, topoli so dremali in kimali melanholično. V grmovju so peli ptiči, čez plan so odmevali glasovi fantovske pesmi; izgubljali so se nad gozdom.

Ti moja ženica boš,
jaz pa bom tvoj mož.

Tam onkraj reke je stopal poreden fantalin; zasmejal se je škodoželjno in zavpil:

"Dobro srečo!"

"Marica, ali vidiš, kako so nama nevoščljivi!"

"Jaz vama nisem. Vso srečo naj vama podeli nebo".

Jelico ju je pogledala s svojimi črnimi očmi in naslonila drobni obrazek na Maričino ramo. Njena glavica je bila popolnoma podobna glavici petnajstletnega ciganskega dekleta Vse je bilo črno: oči, lasje, obraz temen in ogorel od solnca.

"Otrok, kako te imam rada!"

Poljubila jo je na usta.

— — — — — — — — — — — —

Čez noč je prišlo spoznanje. — Zbudil se je iz sanj.

"Ne smem, grozno!"

Izginil je še tisto noč in se ni vrnil nikdar.

Dekle je mislilo, da se je norčeval, ker ni videlo njegovega srca in otožne duše. Jokalo je morda dekle, dokler ni prišel drug ženin in jo odpeljal pred oltar.

Šel je Ivan Košir naprej po svetu in pel veselo in žalostno, kakor je bila minuta. Zaljubil se pa od takrat več ni. V duši je nosil žalostni obraz prvega dekleta.

"Vedno naprej, kamorkoli! Godec sem, ves svet je moj dom."

Tako se je postaral in utrudil od hoje in dela.

Brenketale so strune nad vasjo, bleda mesečina je odevala ves dol v tainstveni pajčolan. Potok je šumel kraj cerkve in poredno skakljal čez kamenje in skale.

"Hvala Bogu, da mi je dal tako miren kot na stara leta. Ah, kako e prijetno, če ima človek svoj domek!"

Tako je pričakoval zime. Nanesel si je drv, preskrbel živeža, vrbovja in viter, da je mogel plesti koše in cajne.

Nekega večera pa je zopet potrkal na hrastove duri godec Fluc. Pijan je bil in je debelo klel, ker mu Ivan Košir ni takoj odprl.

"No, hudiča, li si se vendar zganil? Klada lena, doma čepiš cele dneve."

"Zadnjič si se bal, da te izpodrinem. Zdaj ti pa ni prav, ker ti dajem priliko, da zaslužiš kolikor hočeš."

"Včasih sem več zaslužil. Odkar si si postavil to kolibo, je reva. Tam jeseni bi te bil najrajši preklestil."

Tulila je zunaj burja in škripala z drevesnimi vejami.

Sedel je Fluc na klop in začel hripavo peti:

Povsod me poznajo,
da vinski sem brat.

Prav prijetna toplota je bila v kuhinji in Flucu se je rodila lepa misel:

"Dobro bi bilo, če bi imel takole bajto, posebno pozimi, ko me zebe spredaj in zadaj!"

"Kajne Fluc, po moji bajti te skomina?!"

"Pasja duša, ali misliš, da ne morem — — Če ne boš lepo ponižen, te spodim. Veš, jezen sem nate od nekdaj, ker si prava tutka. Pravil sem ti to že enkrat."

"Fluc, imej pamet, drugače pojdi!"

"Jaz da bi šel! Čakaj, zdaj boš videl vraga."

"Miruj, Fluc, ti si pijan."

Fluc je stegnil svoje lopataste roke po Koširju, odprl duri in ga pahnil na plano.

"Na, zdaj imaš zadosti. Ne prikaži se več!"

Legel je na klop in zaspal. Ivan Košir se je težko pobral, ker je bil ves pobit in krvav. Lezel je počasi k županu in mu povedal vso zgodbo.

"To je lump! Po orožnike pošljem."

"Ni treba, gospod župan!"

"Pokličem pa Blaževega Štefana in Matijčkovega Toneta, ki sta najmočnejša v vasi. Ta dva ga nabrišeta in vržeta iz bajte kot mlado mačko."

"Tako, da, tako. Hvaležen vam bom."

Prišla sta fanta, zgubila Fluca vsak za eno roko in ga postavila v sneg, dasi se je branil na vse kriplje.

"Iz vasi, takoj! Kaj, ljudi boš pobijal, lump!"

Blažev Štefan mu je pripeljal dve prek glave, da se je prekucnil.

"Pustita me, vraga! Ali ne vesta, kaj sem lani storil na Štajerskem? Oklofutal sem nekega golobradca. Postavljal se je in zval, da me vrže ob tla. Udaril me je po hrbtu, kot bi me ujedla podrepna muha. Jaz, Fluc, sem mu pa pripeljal tri-po glavi, da me bo pomnil. Štiri mesece s postom sem dobil. To je bila krivica, primojduši, da je bila. Ivan Košir, ti tutka, rečem ti to: Pripravljen bodi. Z Bogom! Vrnem se, pa ne boš vedel kdaj."

Odkuril jo je iz vasi; zapletale so se mu noge in od daleč so se čuli glasovi:

Naj pride žandar,
hudič in birič,
Fluc se ne boji nič.

III.

Spomladi je kupil Ivan Košir kozo.

"Kdo bo živel brez mleka?"

Rad je imel rogato žival in ji donašal piče ali jo gonil v grmovje ob poti, kjer mu je občina dovolila pašo.

Na Flueа je popolnoma pozabil.

"Hudega mu nisem storil. Svojo pravico sem iskal. Kaj mi more?"

Bil je v zavesti, da je nedolžen, in je živel zadovoljno kot nikoli od svojega dvajsetega leta, ko se je bil zaljubil v lepo Marico.

Nekega jutra je vstal in pogrešil klarinet. Raztužilo se mu je srce, kot bi ga bila pičila kača.

"Fluc mi ga je ukradel. Skozi okno je moral zlesti v kočo. Ali preozko je. Toda lump je lump. Bog mu odpusti! Jaz imam vendar svoj dom, on ga pa nima. — A morda pa ni bil on."

In res se je motil Ivan Košir, bogve kje je blodil tedaj Fluc.

Živel je bolj otožno življenje brez klarineta, ki mu je krajšal marsikater uro, dokler ni kupil drugega.

Spoprijateljil se je docela z vaščani in popestoval tej in oni materi otroka.

Če se je prepiral čevljar Jež s svojo ženo, ju je miril.

"Fej te bodi lenoba! Še skuhaš mi ne. Človek trpi in vleče, ti pa ležiš in se debeliš."

"Suša suha, jezik za zobe! Zakaj si me pa vzel?"

"Saj si se mi ponujala. Mislil sem, da si angel, pa si — — —"

Prišel je Ivan Košir okrog vogla in ju potolažil in spravil.

"Jež, ne tepi žene! Ali ne veš, da je dar božji?"

"Pojdite, pojdite vi in dar božji! Lahko tako govorite, ker se niste nikdar križali z babjim jezikom."

Ivan Košir je zaigral, da so se vzdignile Ježu pete in je zaplesal, kot bi bil star dvajset let.

"Kam sta pa dela otroke?"

"Iz šole jih še ni."

"Tako. Le potolažita se in ne prepirajta se več!"

Mahnil jo je po vasi in se pogovoril s tem in onim.

"Kako je, Dora? Ali ti je dolg čas?"

"Starost, starost, Janez. Kmalu ne poneso tje k Sv. Danijelu."

"Saj še ni tako hudo. Zdrava si še vedno."

"Hvala Bogu, še še. Kaj pa ti? Ali ima kozica dosti mleka?"

"Zdaj še en liter. Tje v jesen bo storila."

In prišla je jesen in mrzli vetrovi so zaveli od gora. Ivan Košir je pridno pripravljal drva, vrbovje in vitre za zimo.

Zgodilo pa se je tedaj, da mu je poginila koza —

Vsa vas je takoj izvedela. Prihiteli so otroci in gledali.

"Uboga žival!"

"Kar je, je", je rekel Blažev Štefan. "Vsak mora enkrat končati! Tako je. Kaj pa v vojni, ko švigajo krogel mimo ušes. Bil sem tam in vem, kaj se to pravi."

Prišel je Ukmarjev France in ji odrl kožo.

"Škoda, škoda! Kaj hočemo, nesreča nikoli ne počiva."

Ivan Košir je izkopal globoko jamo tam za bajto in vrgel vanjo kozo. Pomagali so mu otroci kopati in zasúti. Mrzla burja je brila in pot mu je lil raz megleno turobno čelo.

Živel je dalje, a življenje je bilo žalostno. Pletel je koše in cajne in se grel za ognjem. Postaral se je hudo tiste dni.

Zunaj je lahno naletaval sneg. Zbudil se je Ivan Košir tedaj sredi noči. Udaril je nekdo po durih in zaklical skozi okno:

"Dobro se grej, tutka!"

Zasmejal se je po satansko Fluc in izginil v noči. Bil je pijan zvečer in stari spomini so se vrnili.

"Nocoj mu zagodem eno."

In zapalil mu je bajto.

Ivan Košir se je komaj zavedel.

"Bog se usmili! Kaj je to? Gori, gori!"

Svetilo se je zunaj; grozna slutnja se ga je polastila. Hitel je vun.

Vsa streha je bila v plamenu. Pulil si je lase, vpil, klical in dirjal na pol oblečen v metežu v vas. Bil je kot nor in ni vedel, kaj počenja.

"Gori, gori, moja bajta gori!"

Na vsako hišo je potrkal z vso močjo in zbudil ljudi.

Zazvonilo je plat zvona in vaščani so prihiteli k bajti. Velik plamen se je dvigal proti nebu in iskre je nosila burjica na vse strani. —

"Da bi se le druge hiše ne vnele! Bog nas varuj in sv. Florijan! Kako ste pa delali z ognjem, da se je zažgalo."

"Saj nisem jaz, Fluc, Fluc", je vpil Ivan Košir.

Strah in groza je bila na obrazih.

Vsako hišo v bližini so stražili možje in fantje. Ali bili so lahko brez skrbi, ker so bile strehe pokrite s snegom.

"Gasite, gasite!" je vpil Ivan Košir in letal semintja.

Metali so vodo in sneg v plamen. Bilo je zaman. Gost dim se je valil pri oknih iz hiše.

Spomnil se je tedaj Ivan Košir, da je pustil v hiši klarinet in nekaj denarja. Posteljo in drugo drobnarijo so znesli vun.

Moj denar, moj klarinet!"

Brez glave je dirjal v kuhinjo.

"Držite ga, držite ga!"

Vse je napeto gledalo na vrata, iz katerih se je valil siv dim. Ves osmojen in črn je prihitel vun. Vrgel je klarinet in majhen mošnjiček na tla in se zgrudil poleg v sneg.

Nesli so ga na posteljo k županu.

Do jutra se ni zavedel. Opekel se je bil hudo po brazu in rokah in premrazil v hudi zimi.

Poklicali so duhovnika. Ivan Košir se je lepo izpovedal in spravil z Bogom.

Potem se je pa hitro bližala zadnja ura.

Stara Dora je bila pri postelji in se pogovarjala z njim. Vse molitve je zmolila, kar jih je znala.

Ivan Košir je molil v groznih bolečinah natihem za njo. Kmalu je začel blesti. Vpil je in se jezil in govoril o ognju in o Flucu.

Pred smrtjo se je umiril.

"Hudo je umirati brez svojcev in pod tujo streho", je šepnil.

"Res je, Janez. Pa saj ni ta svet naš dom."

"Res je, pa vendar — Dora, če vidiš kdaj Fluca, reci, da sem mu odpustil."

"Že dobro, Janez."

Začela je moliti rožni venec.

Pol ure potem je umrl — — —

Fluca so prijeli orožniki. Ko je presedel, se ni več vrnil v dolino. Pravili so, da je izdihnil v tujini. Napil se je in zmrznil v ob cestnem jarku.

Moj Bog, kako je čudno naše življenje! Kot izgubljeni sinovi lazimo po svetu in iščemo miru. Ko ga najdemo, se spomnimo, da ej treba doma. Zahrepenimo po njem in v dušah se nam rodi molitev madih dni: "Oče naš, ki si v nebesih."

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

POZOR!

Čitateljem in naročnikom naznanjamo, da nam je pošla zaloga Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1915.

Namesto Koledarja, dobi vsak nov naročnik eno izmed letošnjih Mohorjevih knjig.

Uredništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo le obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

AMERIKANSKO SLOVENSKA LIGA

TE VKUP, JE VKUP, TE VKUP V SLOVENSKI TIGI!

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trošt, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovolijo poslati glavnemu tajniku. Vsaka vplačana svota bode potrjena po tajniku in razglašena po slovenskih listih. Istočasno naj tudi obvesti gl. blagajnika, koliko denarja so poslali.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glav. tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljna pojasnila tičoča se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Pravil Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edvardu Kališu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Pravil, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daje glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

Pokopal sem svoje sanje.

Spisal **Ferdo Plemič.**

Pokopal sem svoje sanje in sedaj mi je bilo bolje. Vlegel sem se na počivalnik, prižgal smodko ter puhal v mrak modrikaste kolobarje, ki so se širili, razkrajali v ozke proge ter se vlekli tja proti oknu, še enkrat se zazibali in izginili v rezkem večernem vetriču.

Pokopal sem bil sanje in sedaj mi je bilo dobro.

Ponavljati sem si moral ta stavek zlog za zlogom večkrat in potem sem bil uverjen o svojem dobrostanju. Koliko mirnih nočij sem žrtvoval onim visokoletečim sanjam, koliko jim žrtvovati sem bil še pripravljen! A potekla so leta, leto za letom, jedno težje od drugega in one jasnoblesteče fraze, za katerimi sem hlastal, so obledevale, čim bližje se mi je zdelo da jim prihajam.

Puhlost vse!

Pokopal sem svoje sanje.

Čudno mi je bilo vendarle pri tej misli in počivalnik je gorel pod menoj.

Kaj bo sedaj z mojim umetniškim nimbusom Z onim nimbusom, ki sem si ga ovil s takim trudom okoli svoje kodraste glave? Kaj poreče nežni spol, v kolikor ga jaz poznam, ko ne zagleda več onega mrklega sijaja razpetega v drznem loku od desnega ušesa preko širokega čela do levega ušesa? In če me kda povpraša po njem, kaj mu porečem? Tam v stari šari je, prijatelj, tam med ukrivljenimi žeblji, med zarjavelimi ključi, med zvitimi svedri, med kladvi brez totoporišča. Tam je moj tenek nimbus in rjavi, ker je meden, in ker ga jaz ne likam več. Tam je oni nimbus, ki me je stal leta, težka leta lahke mladosti.

Pokopal sem svoje sanje in postal sem filister. Oženiti se bom moral kmalu in iz ekonomičnih ozirov privaditi se pipe. Moj ženij se je zrušil, zrušil kakor vsak drugi in vendar ne kakor drugi. Ni ga udarila graja, ni ga dušilo hvalizanje.

Prijel se je za vrat in se vrgel za nimbusom v staro šaro. Še enkrat je zablestel, ko je zvit v klopčič prifrčal v krasnem saltomortalu med železje. Zablestel je, da se mi je dozdelo, vse železje gori. A ko sem pogledal tja, ni ga bilo več. Tragičen konec je vzel. Vendar me je veselilo njegovo herojstvo. Raje tako, nego da bi bil postal banalen. — In ko sem odpravil ta dva, padle so tudi moje sanje.

Vse sanje nevpognjene možatosti, vse sanje pretiranega individualizma, vse sanje o priznanju strani človeštva. Kako bo tudi reven zemljan pripoznal ženij, ko mu ne sega do kolen! Ženija more spoznati le ženij, a on ga ne pripozna, ker ga sovraži. Zakaj bi sanjal še v nerealnem svetu!

Moje ime, ki je liki prvim zvonovim udarcem, boječe zadonelo po pusti poljani, tudi to se ne bo glasilo več. Pogrešal ga ne bo nihče več, saj stopijo na njegovo mesto takoj tri druga imena treh drugih sanjačev, a ko omagajo ti, imamo že rezervo, zato skrbe pisani in litografirani dijaški listi, ki so mi bili vedno tako skrajno zoperni.

Tako preneha vse: nimbus, ženij, ime in neplodne sanje o megleni slavi. Vse mine brez sledu, le moja zgubljena leta ne.

Transeat!

Stegnil sem se bil po dolgem in vrgel sem smodko skozi okno. Bog ve, komu je padla na glavo. Obrnil sem se v zid in zaspal.

Lepe sanje sem imel.

Bil sem na zborovanju vseh slovenskih ženijev sedanjega stoletja. Lepa množica nas je bila, dasi ni preteklo niti prvo desetletje dvajsetega stoletja. Predsedoval je bledoličen mladenič perfektnega jetičnega tipa. Drugi pa so se gnetili po dvorani gor in dol, večinoma sami mladeniči s predivastimi lasmi. Poznal nisem niti ednega, niti jaz jim nisem bil znan. Sploh pa se je kaj redko dogodilo, da sta si dva stisnila roki. Na dnevnem redu je bilo marsikaj, tudi moj odstop od ženijalstva. Predsednik pozvoni in vsak skuša dobiti si stolico. Vendar se ni posrečilo vsakemu in pogosto se je čul prepir.

"Gospod predsednik, pozovite Liroviča na red, zasedel mi je stolico."

"Stolica je moja, gospod Cincinovič. Kdor prej pride, prej melje."

Kmetovski pregovor! Vi postajete surovi. Mojemu ženiju se morate ukloniti. Jaz imam že eno pesen tiskano v Slovanu."

"In še to menda po uredniški pomoti. Ali moja dvo podlistka v "Jeseniški straži" sta klasična."

'Gospod Lirovič ima prednost!' odloči predsednik in mrmraje se zgubi Cincinovič med drugimi, ki so stali za sedeži.

"Premalo stolic je!" se oglasi neka tudi stoječa koščena zlatolaska.

"Prosim, gospoda", tolaži predsednik, "saj je prav to prva točka današnje seje. Otvorim debato."

Medtem sem si bil poiskal sedež. Prav blizo predsednikovega je bil. Seveda sem si ga moral priboriti s silo. Nek drugi megleni novelist je hotel sesti nanj. Nu jaz sem bil bolj praktičen, prijel sem stolico za naslonjalo in prekucnil onega fantalina dol.

"Gospod, to je neramno! Vi se upati jemati mi stol, vi! Jeli ne veste, koga imate pred seboj? Jaz sem spisal že...."

"Oj le pripovedujte, sede se to lepo posluša!"

"Gospod predsednik!"

'Prosim ne motite poročevalca!' sikne predsednik skozi gnile zobe.

Res, pred njim je stal nek dolgin in govoril je s tihim, izmučenim glasom nekaj menda prav zanimivega, ker vse ga je poslušalo.

Nategnem tudi jaz ušesi.

.... "ker smo Slovenci eminentno poetičen narod in se v naši sredi rode dan za dnevom ženiji ter se množe in množe, je pač uže vsakomur izmed nas brez posebnih dokazov jasno, da moramo spremeniti dosedanje naziranje gotovega števila ter pomnožiti stolice prepuščene nam od ženijev prejšnjega stoletja. Število novih stolic predsedstvo ne določa, to naj bo predmet debate."

"Kdo se oglasi k besedi?" vpraša predsednik.

"Jaz!" zavpije Cincinovič in stegne svoj suhi vrat čez glave drugih.

"Govorite!"

"Predlagam eno stolico, rezervirano zase!"

Grozen krohot se dvigne po dvorani.

"Rezerviranih stolic ni več", pripomni čez nekaj časa zopet predsednik, "te smo že odpravili. Tako omejene uravnave so mogli imeti le ženiji prejšnjega stoletja. mi...."

.... "se raji tepemo za stolice!" se oglasi nekdo.

"Takih šal si prepovedujem, gospod Pičispak. Ti dovtipi sodijo v vaš humorističen list, pa ne med resno družbo. Za stolice se ne tepemo, ampak nanje sedamo po zaslugi."

"Po kakšni zaslugi sedite pa vi ne predsedniškem stolu!" vikne razdraženi Pičispak. "Morda le ne radi vaših poezij."

Tu se zmrači predsednikovo čelo in kolikor mogoče glasno zagrmi nad brezbožnim humoristom:

"Obmolkni črv! Mojih rednosti ne poznaš. Sploh si jih kdaj čital?"

"Seveda, celo parodiral sem jih."

"In kvaril."

"Kaj še, parodije so bolje nego original."

"Klevetnik!"

"Oho!"

"Predlagam, da se Pičispaka vun vrže. Humorist ne sodi med ženije", se oglasi nekdo, ki je sedel koj tam pri predsedniku.

"Le dajte me, le, pa pojdem po Levstika!"

To ime iz prošlih dnij je uteši lo nekoliko razburjene duhove.

"Nadaljujmo debato!" reče čez nekaj časa predsednik in si potegne z roko preko čela. Kdo ima še kak predlog?"

"Jaz!" se oglasi neka stoječa precej ljubka damica.

"Govorite, gospica Radapela!"

Ker že govorimo o preustroj stolic, bi predlagala, da se določi enkrat za vselej, da imajo dame pri zasedanju sedežev prednost.'

"Seveda, seveda"', se oglasi zopeta Pičispak, "naj le kar obsedijo, če se jim to tukaj tudi ljubi."

Krohot! Gospod predsednik vstane ves jezen in zelen ter reče s prisiljeno mirnostjo:

"Gospod Pičispak, opominjam vas potom protokola."

"Le dajte, pa pripišite še zraven, da mi je to klobasa."

"Opominjam vas v drugič!"

"Danes ne bo miru", se oglasi nekdo.

"Zakaj pa zahtevate ravno danes čudežev?" zavrne ga drugi.

"Gospoda", prične zopet predsednik, "ako ne bo resnih predlogov, zaključim o tej točki debato in stvar ostane pri starem. Predloga gospice Radapele res ne morem staviti na glasovanje, to bi bilo zopeta nekako rezerviranje."

"Jaz imam dober predlog", — prijavi se dolgolas mladenič. "Naročimo toliko stolic, kolikor nas danes tu stoji, pa bo. Kasneje došli lahko stoje."

"Ta predlog je prenaiven", nasprotuje Lirovič, "pa ni čudo, saj prihaja od strani mladiča, ki nosi še vedno same manuskripte s seboj in nič tiskanega. Ne gospoda prejšnja stoletja se nam bodo smejala, če bi ga sprejeli, tudi bi to preveč stalo. Jaz predlagah, da se nabavi toliko stolic, kolikor jih tu še stoji, ki se lahko izkažejo s čim tiskanim. Vendar naj so vsaj dvakrat tiskani, ker enkrat tiskan biti se tudi pripeti lahko po pomoti."

"Dvakrat pa po dvakratni pomoti!" zakliče Cincinovič.

"Ne motite govornika!" opomni predsednik.

"Predlog je dober!" jih zamrmra več.

"Nisem še skončal", nadaljuje Lirovič. "Tiskan mora pa biti v liberalnem glasilu, ker klerikalna slava je kaj po ceni.

Grozen ropot nastane po dvorani. —

"Kaj je rekel? Kaj?"

"Prosim za besedo!"

"Gospod Zvonomazovič ima besedo. Mir, posluh!"

"Gospoda, to je nesramnost!" prične Zvonomazovič.

"Da ti govoriš?!" pripomni nek rudečebradec.

"Mir!"

"Pustite ga do sape, da se izkolne!" zakriči Pičispak.

"Saj ne zna kleti!" nato nekdo drugi.

"Mir, mir, posluh!"

"Gospoda", prične zopet Zvonomazovič, "to je skrajna nesramnost."

"Eto, kaj sem rekel!" zopet Pičispak, opominjam vas potom protokola v drugič."

"V tretjič, gospod predsednik, v tretjič."

"Nimate več pravice govoriti, vzamem vam besedo."

"Radi bi jo vzeli, ker bi vam moja beseda sedaj koristila."

"Vun, vun!" jih zavpije več.

"Po pojdem na en masele, medtem pa gospoda dobro zabavo."

Vzel je klobuk in šel. Zvonomazovič pa nadaljuje:

"Ženij je ženij, mislim tu ni razločka če ga liberalci ali klerikalci pripoznavajo."

"Čujte, čujte novi evangeli!"

"Mir"

"Gospoda, do sedaj sem molčal in molčali so moji tovariši somišljeniki", se vrže v prsa govornik.

"Pa še naprej molčite!" omeni Lirovič.

"Gospod Lirovič potrpite, inače bi vas moral pozvati na red."

Lirovič je utihnil, slišal se je le še Zvonomazovičev glas:

"Sedaj pa, ko se je iz nasprotnega tabora jela sumničiti naša slava, ne vstrpim več. To insinuacijo mora gospod predgovornik preklicati, ali pa zapustim jaz in zapustijo vsi moji tovariši sedeže, da se sprazni polovica dvorane."

"Nič se ne bojte", se oglasi rudečebradec, "tako poceni ne vstanejo."

"Gospoda, resno besedo sem izgovoril in upam, da bo našla resno mesto", sklene Zvonomazovič in sede.

Nato povzame predsednik besedo:

"Žal mi je, da je danes prišlo tako daleč, in žal bi mi bilo, ako bi gospodje klerikalnega ženija zapustili sedeže in dvorano."

"Oho, sedeže vzamemo s seboj in ustanovimo nov kružok", oglasi se mlad duhovnik.

"To bi mi bilo še bolj žal. Vendar ženiju je dana prosta volja in jaz kakor radikalen pesnik stojim toliko nad obema strankama, da ne bi branil o tem bolj podrobne debate. Ali danes o tem dnevni red ne govori zato mislim, da storim prav, ako stavim Lirovičev predlog na glasovanje tak, kakor je bil onega pristavka."

"Bravo, bravo!" so pritrjevali in ploskali predsednikovim besedam.

Predlog je bil sprejet z dvetretjinsko večino. Nato so hiteli sluge po nove stolice in kdor se je izkazal, da je vsaj dvakrat tiskan, smel je sesti, drugi ne.

Tudi vrnivši se Pičispak je sedel.

"To se pa mora priznati", je dejal, "da nove stolice niso tako oguljene kakor stare in tudi trdneje se sedi na njih."

"Molčite materjalist", ga zavrne Cincinovič, ki je seveda še vedno stal, "po pravici vam stolica niti ne gre."

"Zopet tista lajna! Gre ali ne, t oje vseeno, sedaj sedim na njej, hvala Bogu, če vam je drago, poskusite me pahniti dol."

Cincinoviču menda ni bilo drago.

Nato so sledile zame manj važne točke.

Kar vstane predsednik že ves rudeč in potan in reče:

"Gospoda, slednja točka: Odstop gospoda Malomaroviča od ženijalstva."

'Odstop? Kaj? Od česa? Kdo?' je vpila vse vprek.

"To je puhla šala!" kriknil je Cincinovič, ki je stal sedaj za mano.

"Gospod", rekel je Pičispak, "čemu hočete biti bolji od nas?"

"To je razžaljenje, to je razžaljenje" tulil je Zvonomazovič.

"Pomanjkanje viteštva!" pripomnila je Radapela.

"Vun z njim, vun!" vpili so drugi.

"Gospoda, mir!" oglasil se je zopet predsednik, "ne kričite "vun", saj vun bi on sam rad šel. Naloga nam je konstatovati, jeli je njegov odstop opravičen. Kar tako "vun z njim", to kaže ženija nevredno surovost. Sedaj, gospod Malomarovič, imate besedo, utemeljite svojo odločbo."

In tedaj sem vstal in rekel:

"Gospoda, pokopal sem svoje sanje...."

"Pokopal? Gospod vi nimate pravega ženija! Pokopal, a, drugi jih tiskajo", dejal je Pičispak.

"Ne gospoda, svojih bedastih sanj ne bom tiskal."

"Bedastih? Ja, katerega stoletja ženij pa ste? Dandanašnji ženij ne sanja nikdar bedasto, če blodi tudi v samih budalostih", zopet Pičispak.

"Gospod Pičispak, ste zopet pričeli?"

"Pokopal sem svoje sanje", nadaljujem jaz, "ker so me stale nadčloveškega napora, ker so me stale vso mojo srečo, ker sem ob njih zgubil skoro vso svojo mladeniško silo, ker sem pustil potekati leto za letom in sem opazil, da mi je doprineslo vsako novih razočaranj obilico. Pokopal sem svoje neplodne sanje, ker hočem živeti, živeti poezijepolno vsakdanje življenje, živeti v dihajoči ljubezni in ne v eterju vedno umikajoče se neplodne slave."

"Oj kako krasno!" je rekla koščena zlatolaska, Pičispak pa je vstal:

"Gospod predsednik, prosim za besedo. Konstatujem, da se tu krade. Ženij Samosvoj namreč piše nekaj s svinčnikom v svojo listnico. Gotovo si zabeležuje lepodoneče in prazne fraze prejšnjega govornika, da bi jih uporabil v svojem romanu, ki izhaja sproti v podlistku Celjske "Domovine". To je plagijat, pravim."

Samosvoj je zardel in skril svojo beležnico.

"Nič ni res, gospoda, preračunil sem le, koliko dolgujem svojemu krojaču."

"Ha, ha, kdor si dolge zapisuje, ta sploh dolga ni naredil nikkdar!" ga zavrne Pičispak.

"Mir gospoda!" nato predsednik, jaz pa povzamem besedo:

"Prazne niso moje besede, niti lepodoneče, pač pa resnične. Prave slave na svetu ni več, druga pa je puhla. Nekdaj se je manj pisalo, pa pisatelje več cenilo. Sedaj pa teče črnilo že v potokih, in vsak bere le to, kar je sam napisal, oziroma kar se je njegove robe ponatisnilo. Če bere kdaj drugega, se zgodi to iz škodoželjnosti, da bi namreč zasledil na tujem proizvodu napake."

"In parodiral", pristavi predsednik s strupenim pogledom na Pičispaka, a ta reče mirno:

"Če je v stanu."

"Publika pa", nadaljujem jaz, "se zmeni za vse to bore malo. Kupi knjigo, naroča časnike, ker tako zahteva bon ton, bere jih ne, ali če jih, jih navadno ne razume. Pišimo tedaj za publiko, boste rekli. Naj skusi kdo od vas, pa bo vedel, kaj se to pravi."

"Dober dovtip razume vsak izobraženec", reče Pičispak, "to je prednost humorja."

"Trudil sem se ulagoditi svoj ženij po publiki — prazen trud. Skušal sem izgojiti drug okus v publiki — prazno poskuševanje. Ali me niso brali, ali pa uredniki niso hoteli kaj takega ponatisniti. Sit sem brezuspešnega dela, odklanjam ženijalstvo, polagam nimbus."

Nato vstane predsednik in spregovori:

"To so stare tožbe, vendar ženij tega ne sme upoštevati."

"Mene je to strlo. Cemu ta boj v prsih, če mi ne donese vsaj nekaj uspehov."

"Vi mislite nenavadno. Nu, pa naj bo; vaš sklep je utemeljen v vašem srcu in mislim, da bi bilo nasilje nasprotovati vam. Se oglasi še kdo k besedi?"

Nihče se ni oglasil.

"Tedaj gospoda, mislim, da mu lahko damo odvezo od ženijalstva."

"Da, da, da!" se oglasijo vsi.

Vesel zgrabim za klobuk in vstanem. V tem hipu pade nekaj na moj stol. Ozrem se radovedno, gospod Cincinovič je sedel na njem radostnim obličjem, prekrižanima rokama in stegnjenima nogama.

Odšel sem skozi vrata in prišel do temnega hodnika. Vedno bolj dol in dol sem se pogrezal. Za mano je ostal ves šum. Le še Pičispaka sem slišal zavpiti:

"Gospod predsednik, prosim za odpis današnjega zapisnika. Ponatisnem ga v prihodnji številki svojega lista."

Konferenca za 'interese človeštva' v Bernu.

V Bernu se je vršila pretekli teden mednarodna konferenca za "interese človeške bodočnosti." Zastopane so bile: Nemčija, Francija, Italija, Rusija, Nizozemska, Amerika in Švica. Predsednik rimske mirovne družbe, Umano, je izjavil, da je večina italijanskega naroda proti vojni. Sklenili so, ustanoviti komisijo, ki naj pripravlja zbližanje narodov po vojni.

Obsojen — ker ni časopisa bral.

V Memingenu na Nemškem je vojno zapovedništvo prepovedalo krošnjarenje s kruhom in slaščicami. Ta razglas je bil pomotoma šele 17. januarja uradno razglašen, naznanjen je bil pa že 8. januarja v ondotnem časopisu. Neki krošnjar je pač izvedel za prepoved, a se je postavil na stališče, da prepoved še ni uradno razglašena ni je krošnjaril dalje. Toda sodišče se je postavilo na stališče, da je dovolj, če je bila prepoved naznanjena v uredniškem delu lista, in je krošnjarja obsodilo, ker je krošnjaril s kruhom in slaščicami, dasi prepoved uradoma še ni bila razglašena.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z pesebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	—.25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vežano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Spretna kuharica, brošir.	—.80
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Evstahija dobra hči	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Grof Radecky	—.20
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hlapec Jernej	—.60
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na indijskih otokih	—.30
Najdenček	—.20
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Pri Vrbčevem Grogi	—.20
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Turki pred Dunajem	—.30
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Znamenje štirih	—.30
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.
Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Dobro došli	—.20
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, rovoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35
veliki	—.75

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.15
Združenih držav, mali	—.15
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583,Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Slavospev za Ljubljano. Tržaški "Lavoratore" je priobčil dopis iz Ljubljane, ki tvori najlaskaveji dokument za glavno mesto naše slovenske domovine. Pravi slavospev je to za Ljubljano, njeno prebivalstvo, njeno gostoljubje in poštenje. Ljubljana nudi sedaj — tako pripoveduje — vsled pritiska tujcev sliko velikega mesta. Vendar pa prebivalstvo ne izkorišča te prilike in je, kar se tiče cen živil in stanovanj, onestissimo (najbolj pošteno). Na vsaki ulici in v vsakem lokalu se sliši italijansko govoriti, a povsod so z Italijani vljudni, prijazni in postrežljivi. — Dobro komentira ta slavospev tržaška "Edinost", ki piše: Kako se menjajo časi in ljudje ž njimi! Ni še dolgo temu, ko so pri nas v Trstu vsakemu Slovencu, čim je dal kak znak svojega slovenstva od sebe, klicali "ande a Lubiana!", in to tako zaničevalno, kakor da ga pošiljajo kam v divje kraje, oddaljene od človeške civilizacije. Danes pa oni sami iščejo v tej Ljubljani zavetja in gostoljubja in so polni hvale o prebivalstvu tega mesta. Dajejo nam torej najlepše zadoščenje. No, to bi bila bolj stran čustvenosti, ali če hočete, občutljivosti, ako nam je to v zadoščenje. Toda stvar ima tudi svojo realno vrednost. Kajti mnogokateri je zaničeval le zato, ker je imel povsem krive pojme o naših krajih in naših ljudeh ter si domneval, da žive tam zunaj sami slovenski divjaki in barbari. Sedaj pa se je prepričal na svoje oči in vidi, da žive na slovenski zemlji civilizirani ljudje, ljudje v pravem smislu besede, ki v težkih časih radi pozabljajo na narodna navskrižja, slede pravilom narodne tolerance, ker vidijo v človeku sočloveka. To častno izpričevalo je dal slovenskemu ljudstvu dopis v "Lavoratore". To pa ni v čast samo tistemu, ki se mu izreka priznanje, ampak tudi tistemu, ki je izreka odkrito in pošteno!

Tržne razmere. Iz Spodnje Šiške poročajo: Tržne razmere na našem trgu so neznosne. Obračamo se na tržno nadzorstvo, da postavi na naš trg v jutranjih urah tržni organ, da ne bodo ravno branjevke prve vse pokupile od kmetic. Tudi glede neprimerno visokih cen bi se moralo kaj ukreniti. Pri nas imamo razen vojaštva tudi več beguncev, navadno rodbine z večjim številom otrok. In ravno te navadno zastonj iščejo, da bi dobile par kapljic mleka ali pa kako jajce za svojo deco. Temu pa je vzrok sledeče. V Sp. Šiški je dobilo več žensk dovoljenje, da prodajajo mleko vojakom. Tem ženskam pa sploh tega ne bilo treba, kajti so večinoma žene železniških uslužbencev s precej dobrim zaslužkom. Te ženske navadno poberejo vse mleko. Kar ga ne dobe na trgu, pa pošljejo svoje ljudi po cesti do Št. Vida in Dravelj mlekaricam naproti. Plačajo tudi dražje, da ga le dobe. To mleko, kakor se same bahajo, doma prekuhajo in posnemajo, napravijo maslo, ostalo mleko pa prodajajo potem prav drago vojakom in beguncem. V takozvanih kurjih zavodih jim je vojaštvo že prepovedalo prodajanje mleka. In kolikor nam je znano, so bile nekatere tudi že policijsko kaznovane. Toda najboljše bi pač bilo, da se tem ženskam sploh prepove ta nečedna obrt. Slavni policiji v Spodnji Šiški v tem oziru vsa čast. Tudi tudi v neki prodajalni se prodaja mleko, ki je precej vodeno, predrago. Še eno je, kar nam leži na srcu. V več krajih je že poruvan krompir, čebula, potrgan grah, zdaj pride na vrsto fižol. V tem oziru je treba največje strogosti. In slednjič prosimo iz zdravstvenih ozirov, da se vendar merodajni krogi zavzamejo, da tista smrdljiva mlaka izpred pošte na kak način izgine. Zdaj imajo že žabe v njej zavetje in to na glavni cesti, kjer je največji promet. Zdravju Sp.-Šišenčanov bi tudi ne škodovalo, če bi se vsak dan ob suhih dnevih škropile glavne ceste, posebno sedaj, ko je promet ogromen.

Mladostna tatica. Koncem junija meseca je ukradel neznan tat neki posestnikovi hčeri v Štepanji vasi iz kovčega 290 K in zlat prstan. Kot storilko so sedaj prijeli neko 15letno dekle, ki se je izdala s tem, da je mnogo nepotrebnih reči nakupila.

Izgubljen tatinski plen. V radovljiškem okraju so našli fantje, ki so se vračali v Staro Fužino, pod nekim kozolcem razne jestvine v vrednosti kakih 200 K, ki so jih tatovi odnesli nekemu posestniku v Stari Fužini.

Tepež pri svinjski kupčiji. V Krašnjih sta se sprla pri neki kupčiji za svinje prodajalec in kupec. Kmalu se je vnel tepež, pri čemer je kupec sunil prodajalca s pestjo v obraz tega poškodoval na čeljustih.

Nezgodi. Neka 16letna dekla na Ježici je padla s svisel ter se težko poškodovala na desni roki. — Na Viču je konj težko poškodoval nekega 26letnega hlapca.

ŠTAJERSKO.

Umrla je v Celju dne 2. julija Roza Natek, žena poštnega nadoficijala. Bolehala je dalje časa na srcu.

Cene kruha. Štajersko namestništvo je odredilo, da se sme od 10. julija prodajati 140 dekagramov kruha po 84 v, 70 dek po 42 v in 35 dek po 21 v. Tudi v gostilnah in kavarnah se smejo 35 gramov težki kosci kruha prodajati kvečjemu po 3 v, 70 gramov težki po 5 v in 140 gramov težki po 9 v.

Vinske cene rastejo. Z Bizeljskega pišejo: Vsled pomanjkanja piva gredo vinske cene skokoma kvišku. Po celem našem okraju sedaj vina pod 60 K za hektoliter ni več dobiti; povprečne cene so med 70 in 80 K. Vinski trgovci in gostilničarji bodo pa kmalu pokupili vse zaloge. V teh razmerah bode seveda imel letošnji pridelek ceno, kakoršne že dolgo nismo doživeli. Vinogradi še kažejo dosti ugodno, bati se je pa škode vsled peronospore.

Zažigi mlinov. Mariborska "Straža" poroča: C. kr. namestništvo nam piše: V zadnjem času je zapadlo več mlinov požigalčevi roki; nujno potrebno je, da posestniki te objekte zastražijo.

Prvo kinematografsko gledališče. Iz Gaberja pri Celju poročajo: V telovadni dvorani Sokolskega doma se je nastanilo kinematografsko gledališče, prvo v Celju in okolici. Predstave se bodo v nekaterih dneh pričele.

Odvetniški izpit je napravil pri c. kr. nadsodišču v Gradcu dr. Josip Lavrenčič.

Pomaknjenje. Profesor verouka na višji gimnaziji v Mariboru dr. A. Medved je pomaknjen v 7. in profesor dr. Maks Haid na istem zavodu v 8. činovni razred.

Iz uradniške službe pri Južni železnici. Naslov nadrevidenta je dobil revident Hugo Irgolič (Maribor, skladišče); nadrevidenti so postali postajenačelniki: Pavel Berghof (Laški trg), Marcel Jenčič (Sevnica), Adalbert Saharek (Maribor), Ivan Stopar (Poljčane), Jurij Gratt (Pragersko) in Gustav Motka (Zidani most).

KOROŠKO.

Iz Celovca. "Mir" piše: Ko so avstrijske čete zopet zavzele Lvov, so bili vsi trgi in hiše v Celovcu v zastavah; seveda je razobesila zastave tudi Družba sv. Mohorja. Nekega dne proti večeru sedi neki gospod na klopi na Novem trgu. Prisedla sta k njemu dva možakarja delavskega stanu — menda ključavničarja, ker sta imela začrnele obleke — in si začela tolmačiti zastave, ki so visele na drogih na trgu. Ta je nemška, ta je pa nemškonacijonalna, ona je ogrska, rdeča je pa turška. Slednjič reče eden: Na vseh hišah so zastave razobešene, samo (kje? to je cenzor zaplenil) ni razobesila nobene zastave. Man soll hingehen und alle Fenster einschlagen! Nato je tisti gospod, ki je Nemec, nad njima zavpil: Če ne bosta prenehala s takim govorjenjem, bom precej poklical policaja! Ta dva sta ga začudeno pogledala, vstala in odšla. Škoda, da sta nepoznana! Kake nezgode bi lahko tako govorjenje in hujskanje povzročilo v sedanjem času.

Iz Slov. Plajberka poročajo: Od 4. novembra je molčal Tomaž Wieser, podomače Leršnjak, ker so Rusi obkolili Przemysl, a sedaj se je zopet oglasil in žiše, da so ga 3. maja Rusi odpeljali iz trdnjave v daljno Rusijo. Ko pripoveduje, kako je v Moskvi dobro, ker je dovolj živeža, pristavi zanimivo skušnjo, da ako bi morala družina še kdaj doma stradati, bo zdravju le v korist, kar da je sam skusil v trdnjavi. "Človek bi ne verjel, s kako malim se da živeti." Iz tega tudi moremo sklepati, da se je posadka v Przemyslu branila dotlej, da je razdelila zadnje grižljaje. — Dobili smo za sečo 30 ruskih ujetnikov, s katerimi smo zadovoljni in se prav dobro z njimi razumemo. Delajo pridno, četudi se zapazi, da našega orodja niso vajeni.

Naborjet in Predil sta utrdbi, ki imata v sedanji vojni z Italijo velik pomen. Tudi leta 1809. so bili tod med Avstrijci in Francozi veliki boji in sta tu junaškim braniteljem postavljena spomenika. Trdnjavo Naborjet je zgradil in do svoje smrti branil ženijski stotnik Hensel. Prvi napad Francozov je bil dne 15. maja 1809. Francozi so imeli velike izgube in so bili odbiti. Drugi dan so Francozi obnovili napad. Obramba je bila velikanska in silne so bile izgube napadalcev. Šele 17. maja so Francozi zavzeli Naborjet, Francozov pa je padlo 1300 mož. Tudi branitelji Predila se navzlic vsem pozivom niso vdali. Kakih 6000 Francozov je jurišalo na Predil in imeli so velikanske izgube, predno so prišli do lesene trdnjavice. Francozi so metali užgane vence iz smole na trdnjavico. Nastal je ogenj in plamen se je že bližal shrambi smodnika. Tedaj je pa stotnik Herman na čelu male posadke s sabljo skočil na Francoze, da bi si napravil pot, a on in večina njegovih vojakov so padli v boju.

PRIMORSKO.

V ruskem ujetništvu. Jakob Mahnič se je oglasil svoji ženi Mariji, bivajoči v Povirju pri Sežani, iz Jelabuge v vjatski guberniji. — Angel Švara se je oglasil iz Taškenta v Turkestanu svoji ženi Mariji, ki biva v Tupelčah pri Tomaju na Krasu.

Cerkev in samostan zgorela. Mariborska "Straža" poroča: Romarska cerkev in samostan Sveta Gora pri Gorici sta zgorela. O požaru nam pripoveduje očividec: Ozadje Gorice tvori skalnata gora, Skalnica imenovana, in na njej stari znani samostan svetogorski. Sam razvalina, velika še sedaj. Veliko poslopje samostansko je bilo cilj celi vrsti italijanskih baterij. Podstrešje in prvo nadstropje sta pogorela, kar je ostalo prvega nadstropja, so uničile granate. Zakristija je še ohranjena. Stolp je bil trikrat zadet, enkrat v streho, dvakrat v sredo, cerkev je bila večkrat zadeta, pa je ostala, seveda težko poškodovana. Gostilna nasproti soški strani je pogorela, postranska poslopja so bila zadeta neštetokrat. Sredi požara in šrapnelov — Italijani so gorečo razvalino obstreljevali še naprej — je junaški nadporočnik Bergmann rešil največji del samostanskih zakladov, vse zlate bokale, kelihe, svečnike, različna odela in cerkvena oblačila, vse to ne le ogromno stane, marveč je zlasti tudi zgodovinske vrednosti, rešeni sta tudi dve tretini knjižnice, sama zgodovinsko važna stara dela, pergament, zgorela je ena tretina knjižnice, moderni oddelek, ki bi se dal nadomestiti. Dne 23. junija je dobil kompleks poslopij nad 60 granat, drugi dan polovico, obstreljevali so pa še 25. in 26. junija, dasi ni bilo večje posadke, nego pol kompanije pehote in par topniških častnikov.

Italijanske bombe. Iz Gorice se poroča: Noč in dan križarijo italijanski letalci po zraku in mečejo bombe na vojaška poslopja, na kolodvore in na plinarno; to je pač zadela bomba, a razstrelba se ni zgodila.

Italijani odvedli grofico Latour. Z Goriškega so odpeljali Italijani barona Ritter iz Monastera in grofico Latour. Ta grofica, doma s Koroškega, ima graščino tik ob furlansko-slovenski meji. Napravila je tam nemško šolo za furlanske in slovenske otroke, je za to šolo izdatno skrbela, obenem pa tudi delala na to, da so ti otroci prestopili k protestantizmu.

Ovčje meso za Trst. Tržaška deželna vlada je nakupila v svrho aprovizacije mesta večjo množino ovc. Pričeli so prodajati ovčje meso za poskušnjo po sledečih cenah: sprednji deli po 1 K 40 v, zadnji deli 1 K 80 v, drob po 1 K 50 v in glave po 30 v.

Izpremembe v upravni službi. Goriški okrajni glavar, namestniški svetnik A. Rebek je bil vpoklican v službovanje k tržaškemu namestništvu. Namesto njega so poverili okrajnemu glavarju baronu Baumu pl. Appelshofenu iz Tolmina vodstvo goriškega okrajnega glavarstva; vodstvo glavarstva v Tolminu je prevzel okrajni komisar Karol baron Hohenbühel iz Poreča.

Kako je pravilno? Neki Goričan piše: Pri "Plavah" ali pri "Plaveh"? Tržaška "Edinost" sklanja ta kraj, za kateri se bijejo tako velikanski boji, tako-le: Plave, Plav, Plavam, v Plave, pri Plavah, za Plavami. Pravi, da je to sklanjanje pravilno, nepravilno pa: Plavi, Plavij, Plavem, Plavi, pri Plaveh, za Plavmi, naglas vedno na zadnjem zlogu. "Edinost" se moti; pravilno je slednje, ker tako sklanja ljudstvo. Kraj se imenuje: v Plaveh, tiste "Plave" pa je vstvarila najbrže šele politična oblast, ki hoče imeti za vsak kraj imenovalnik. — Odkod si? — Iz Plavij. — Kje si bil? — V Plaveh. — Popoldne pojdem proti Plavem. — Pojdem v Plavi. — Hrib za Plavmi. — Tako govori ljudstvo in merodajna naj bo beseda ljudstva.

DALMACIJA.

Zvonenje je prepovedano tudi na Reki in v Šibeniku, dočim se v Splitu, kakor poroča ondotni list, zvoni sedaj veliko več, kakor v normalnih časih.

Razpuščena društva. Namestništvo je razpustilo več italijanskih društev v Zadru.

ZAHVALA.

Tempotom se zahvaljujem rojaku Mr. Frank Sakserju v New Yorku za njegov trud in rojaško prijaznost.

Moja žena z otroci vred je bila zadržana zadnji teden na naselniškem otoku na potovanju iz stare domovine. Obrnil sem se do naše znane slovenske tvrdke Frank Sakser in ta mi je v teku enega dne preskrbela, da je mogla moja družina odpotovati neovirano naprej do Conemaugh, Pa.

Vsled tega se Mr. Sakserju ponovno najlepše zahvaljujem in ga najtopleje priporočam ostalim rojakom, da se zaupno obrnejo na njega v vseh slučajih, kajti nikdo drugi vas ne bode postregel tako, kot edino naš Slovenec Mr. Frank Sakser.

Frank Zaje,
P. O. Box 444, Conemaugh, Pa.

SVARILO.

Andrej Zupan, podomače Kovačev iz Zgornjega Otoka pri Radovljici na Gorenjskem, je bil pri meni na hrani ter mi odnesel 124 dolarjev. On je star 22 let in rabi tudi ime SHMID. Pred enim mesecem jo je popihal z neko omoženo žensko. Torej, rojaki, čuvajte se tega tička in pri katerem se sedaj nahaja, naj se ga obdrži za nagrado.

J. Kunčič,
439 E. 156th St.,
Collinwood Sta., Cleveland, O.
(28-7—4-8)

HARMONIKE

[illegible] harmonike vsfe izdelkom [illegible] po najnižjih cenah, a dobrote in zanesljivo. V popravo sprejemamo vsakdo pošlje, kar sem [illegible] v tem času v svojem lastnem domu. V popravo vzamemo vsakovrstne kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršne kdo želi brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL
1617 E. 61. St., Cleveland, Ohio.

Izvanredna ponudba za bolne.

To je zadnji mesec, ki nudimo —, da hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti $10.00 vredno preiskavo z

X-ŽARKI
VSE ZA $2.00.

Nobenega ugibanja ali pomot glede vaše bolezni. X-žarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.

Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

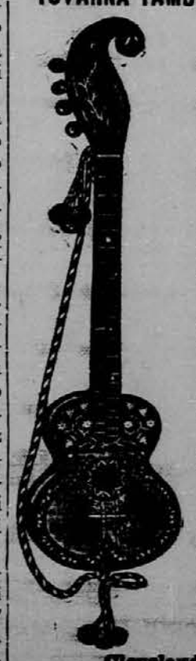

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

KDO JE PRAVIČEN?

Kadar ste namenjeni hišo kupiti ali stavbišče (lot), obrnite se do mene. Nikar ne vprašujte na banki, če sem zanesljiv ali ne, ampak vprašajte tistega, ki je že od mene kupil, on vam pove, če sem zanesljiv ali ne. Vi greste na banko vprašat za nasvete in banka pa vpraša svojega odvetnika, in kako more on vedeti, če je ta ali oni zanesljiv. Rojak pozna rojaka, in dobro delo zasluži priznanje. Delavci so zgubili že mnogo milijonov radi propadlih bank, kdor pa ima svoj denar vložen v zemljišču, pa ne more denarja zgubiti.

JOSIP ZAJEC,
1378 E. 49 St., Cleveland, O.
Tel. Central 6494 R.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

I. S., Chicago, Ill. — V Trstu in okolici ni nikakih trdnjav in jih tudi ni bilo. Sedaj se je seveda utrdilo višine nad Trstom, a to niso trajne, temveč le začasne utrdbe.

IŠČE SE
DOBRE DELAVCE
za kuriti apnence — 12-urno delo, $2.15;
za lomenje apnenika — 10-urno delo $1.75
Stalno delo!
Hrana na mesec $15.
Vprašajte se pri:
INDEPENDENT LIME & STONE CO.,
Druecker, Wis.

NAZNANILO.

Rojakom v **Lorain, Ohio,** in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

Dr. Josip V. Grahek.
EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.
Zdravim vse bolezni moške, ženske in otročje.
841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.
Nasproti "Hotelu Pavlinca — Kar štev. 1, 2, 3 in 4 vozite naravno do moje hiše

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

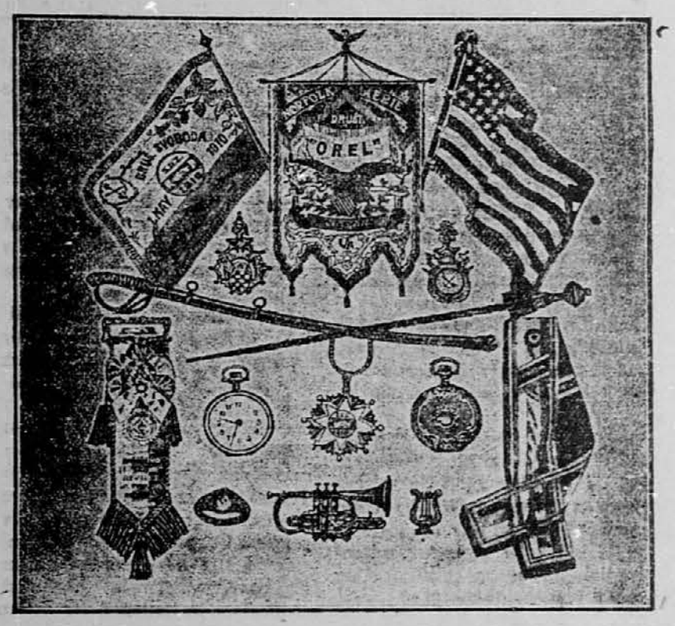

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastave, regalije godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zaceno vprašate. Upravičenje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

V žaru juga.

Novela. — Spisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

"Žefka, ti si neumna."

"Seveda neumna! Šimonovemu Pavletu se je pa zmešalo. Starši so mu pomrli, in oni ni prišel nikoli več domov. Ne ve se, kje je. Tudi Lilke ni bilo. Enkrat sta se odpeljala Munde in Neža. Dolgo se nista vrnila. Ali se je Neža prehladila ali kali — hirala je in umrla še tisto leto. Pravili so, da zet, grof, ni pustil staršev do hčere. Mundeta je ubilo v Maklavinovem borštu. Zdaj je Ivka sama v gradiču. Pravi, da je sestra mrtva zanjo. No, teta ali verujete zdaj?"

"Kaj mi ne poveš, Žefka!" se je čudila Opatijka in zamislila. Sledili sta grofovi družini. Počasi je stopala nežna grofica ob strani hrupno dihajočega soproga. Če je slišala Žefkino pripovedovanje in je bila res — Lilka!....

Nerodno se je zazdelo Opatijki. Potegnila je sorodnico na drugo pot. Mladi zdravnik je gledal za Žefo in se zasmejal: "Kakšen jezik govori ta ženska! Milostljiva gospa se učite hrvaški, pa vem, da tega blebetanja vendar niste umeli? Sploh je to ljudstvo čudno, kakor brez — duše!"

Grofičino lice je zažarelo od nevolje. Njen mehki glas je trepetal, ko je odgovorila:

"Ni res! Dušo čutečo, globoko kot morje, imajo ti ljudje. Bisere svojih čustev pa skrivajo skrbno tujemu očesu."

"Da, da, Lijana", je zazehal Sternan, 'tudi tvoja duša je morda taka. Škoda, da nisem pogumen potapljač, da bi se spustil v nevarno dno po skrite bisere.... Passons la dessous!"

Mahnil je zaničljivo z roko in se obrnil k zdravniku:

"Kdaj naj se kopljem, doktor, pred ali po predjužniku!"

"Kateri predjužnik misli gospod grof? Prvi ali četrti?"

Sternan se je zasmejal bučno. Drobna soproga se je odmaknila in hitela h klopi na promenadi. Krepka Boduljka je sedela na njej in pregibala lični voziček. Željno se je sklonila grofica pod zeleno zaveso. V čipkah in pentljah je ležalo tu njeno dete. Tolažbe išče pri njem.... Rušijo se stebri, na katerih je sezidala svojo srečo, rušijo se — padajo grmeči v propad.... Tuja ženska je spoznala v bogati grofici deklico iz šume, ji zaklicala v spomin, da je kletev na njeni glavi. Vsak greh naše mladosti se maščuje, in temna senca se vleče za njim skozi življenje.

Zakopala je spomine, nasula nanje biserov in zlata. Težko je zlato.... Vendar vstajajo tolikokratov divne davne sanje.. Vstaja bledi mladenski obraz.... Revščina bi bila njen delež ob njegovi strani, pa borna pred svetom bi stala velika, čista, pred svojo vestjo. V sinu bi gledala sliko plemenitega soproga, ž njim bi ga vzgajala vzorom.... Tako pa.... Ukradla je materi sina.... Kolikokrat jo je pač klela mati, prevarjena v svojih nadah, revna.... In ko je prišel čas — tedaj mu ni sledila v tiho skromno pristanišče, sebe je rešila na visoko skalo, njega je pahnila v valove.... In zdaj ne more ljubiti moža in debeloglavi otrok ji ne vzbuja tiste vroče materinske ljubezni, katero je pričakovala, se je radovala.

Pogledala je od otroka na soproga. Njegov pogled se je pasel ob kratkokrili Boduljki. Lijanino srce je zastokalo. In sin bo tudi tak! Ni mogla poljubiti sina tega očeta. Trudna je spustila zagrinjalce, mignila pestrni in sedla na klop.

Pestunja — Dania — je stresla s črnimi kitami gosto obvito glavo. Zaiskrilo je kot črna grozdna jagoda sladko oko, zazibali so se veliki uhani, zaiesketale se steklene koravde. Hčerka otokov je vzrastla pod oljko in trto, vse na njej je kipelo zdravja, življenja. Pogledala je smehljaje na gospodarja in odrinila voziček.

"Hm! Vročina je neznosna", je rekel Sternan. "Doktor, žrtvujte se damam jaz grem v kopelj. Z vašim dovoljenjem, grofica...."

"Poglej, mama", se je oglasila kontesina Anica, "kod gre papa v kopelj! In slaščice daje Dani."

Lijana ni odgovoril,a njen obraz pa je bil tako izpremenjen, da sta se spogledala zdravnik in guvernanta. Anica je videla, da je mama disgustirana. Stisnila se je k njej. Godba je zasvirala vesel komad. Nališpani svet je šumel mimo klopi. Lijana si je zastrla oko. Divno je bilo v cerkvi, v tihem svetišču. Vse čisto. Hrum sveta je prihajal le zamolklo do duš, pogreznjenih v molitev. Z besedami svečenika, na krilu svete pesmi se je dvigala duša.... Sence prošlosti so zaspale, pozabljeno, odpuščeno vse.

Zunaj pa.... šumi blatna reka človeških strasti. Kam stopiš, kam se ogneš, da ostaneš čist? Zunaj čakajo spomini, kličejo s sladkim imenom, govore o materi, sestri... O nesrečni žrtvi mladostne lahkomiselnosti.... Živi še Pavel? Bog ve. Je odpustil? Da sliši to iz njegovih ust, da bi vedela, da je srečen, morda bi občutila tudi ona hip sreče. Pride naj kmetica, tolaži grofico. Naj ji govori o materi, sestri, o Pavlu. Naj šumi zeleni gozd v tiste sladke spomine....

Lijano je dušilo v grlu. Grenke solze, ki so se nabirale že dolgo, so silile na dan. Pa bila je na promenadi. Svet, ki se klanja duhoviti umetnici, bogati grofici, bi jo pomiloval hinavsko. Ponosna duša hrani svoje solze za tihe nočne ure, pomilovanje ji je ponižanje. Lijanin pogled je hladno odbil sočutno oko guvernante. Grofica Sternanova ne potrebuje sočutja od plačane osebe.

Kakor bi odrezal, je umolknila koračnica. Trudni goslarji so se krepili s pivom, se razgovarjali z dekleti. Otroci so se dolgočasili, se ozirali po preimenitnem možu s paličico. Veseli vzkliki so pozdravljali kapelnika, ko se je vzpel zopet na svoj vzvišeni prostor in se ozrl po svojih ljudeh. Gosli ob ramah, loki v rokah. Vsem po vrsti je pogledal kapelnik v oko in stresel divje dolgo grivo.... Črni čop las je zavihral, se spustil na bledo čelo.... Loki so švignili, po zraku so zopet zatrepetali sladki glasovi. Lijana je zastala v živem pogovoru. Obnemela je. Njen pogled se je izgubil v daljne dalje. Guvernanta je odšetala z zdravnikom. Anica se je stisnila v kot klopi in gledala žalostno na veselo skakajoče otroke, ki niso imeli sitne guvernante....

Mehki zvoki so se prelivali v solnčnem zlatu, se spajali s šepetanjem dreves, z vonjem cvetlic, s šumenjem morja. Lijanin duh pa je splaval na trepetajočih krilih melancholične skladbe v izgubljeni raj dekliških let. Znani zvoki so priklicali druge, ki so spremljali tiste takrat.... Šumenje smrek, kokodakanje kur, čivkanje piščet, gaganje gosi, golčanje golobov., Na glasovih je priplavala nikdar pozabljena slika: Temne so zakrivale smreke gradič Na dvorišču, med živahno perutnino je stala deklica v modri, platneni obleki, krilo in rokavice zavihane. Z desnico je segala v povezano kozo v levici in metala oparjene otrobi.... Kure so poskušale, vabile piščeta..... Čopar, ponosni veliki petelin, je pazil, da ne požro nikdar site, dolgokljune gosi, njegovi družini večerje. Z otroki nezadovoljni golobi so sedali Ivki na glavo in rame. Ona je naslanjala sveže lice na golobico, se smejala čoparju, klicala grahovsko, velekračko in druge kure po imenu in se vrtela med njimi. Pri nagli kretnji sta ji vihrali dolgi, v solncu rdeči žareči kiti — hudobne gosi so segale z rmenim kljunom za njima.

Ivka se je smejala. Njen tako brezskrbni in nedolžni smeh je zvenel do okna gradiču. Iz tega je gledalo bledo lice, izza rožmarinovega grmiča je prihajala otožna melodija. Hitela je hrepeneče nad smreke, črez skalnato goro, se razlivala v širni svet....

Velika pisana žoga je izbila Lijani pahljačo iz roke in priklicala po prošlosti tavajočega duha. Osupla je pogledala okrog sebe. Godba je umolknila, veslarji so se odpravljali. Zabrnel je opatijski zvon, z močnim glasom mu je odgovarjal vološčanski. Srebrnoglasi so se odzivali iz krila. Učke, iz Veprinaca, Rukavca. Oglasila se je Kastva, oglasil sv. Matej. Donelo je od celine do otokov, veliki in mali so peli zvonovi slavo Prečiste. Adrija je šumela, drevje se klanjalo....

Lijana se je predramila, Anica je skočila za žogo. Vlovila jo je in se ozirala po lastniku poskočne igrače. Žarečega ličeca je priskakljalo drobno dekletce. Slamnik s šmarnicami na kratkolasi glavi, obleka bela. Ustavilo se je pred Anico, stisnilo obrvi nad tenkim noskom in gledalo jezno na kontesino.

"Kako ljubko dete!" je vzklknila, Lijana in hotela potegniti otroka k sebi. Pa dekletce se ni dalo.

"Pusti me, jaz te ne maram! Ti punca! Daj žogo, moja je!"

"Ula!" je zaklical svareči moški glas. Lijanini roki sta se odprli. Izza cvetočega grma je stopil visokorastel mož v obleki iz sivega listra. Razkril je svojo, s kostanjevimi lasmi gosto pokrito glavo in prosil Lijano, da oprosti neuljudnemu otroku. Nasmeh se je zazibal na prijetnem, gladko obritem obrazu, očetovska ljubezen je sevala iz oka, ko je objela drobna hčerka njegovo koleno in gledala iz varnega zavetja izpod čela na Anico. Tujec je nagovoril grofico francoski, pa njeno ostro oko je izluščilo iz moderne, elegantne obleke sina slovenskega kmeta, ki je gotovo profesor ali zdravnik in si je ohranil, če tudi prebiva v tujini, tisto pristno svežost in odkritost, ki ju rodi samo naša zemlja. Slovensko mu je odgovorila, da občuduje lepoto njegovega otroka. Slovenska beseda, nepričakovana iz ust dame, ki je bila očividno iz višjih slojev, je priklicala iskro radosti v temno tujčevo oko.

"Veseli me" — je pričel, pa lesen obroč je priletel, se zaletel v klop — za obročem krasen fantič, za njim vznešena, še mlada dama. Lovila je fantiča, pa ta se je glasno zasmejal, udaril po obroču in poletel za njim. V naglem teku bi bil podrl skoraj staro, ob palico uprto damo.

Kakor poprej hčerka, je stisnil zdaj oče obrvi. "Zakaj ne paziš bolj na otroka, Julija?" je očital zasopljeni ženi. Pozdravil je s ponosno gesto grofico in odhitel. Lijana je strmela za njim.... Tudi Julija je še stala in gledala vilinsko prikazen grofinje. Kako da je govoril Pavel z lepo tujko, kaj pomeni njen čudni pogled, in zakaj jo kara on, ki je sicer tako potrpežljiv? Slutnja nečesa neugodnega, ki ji preti od nežne, lepe tujke, jo je prevzela. Naglo je vzela hčerko v naročje in izginila po beli stezi. Lijana pa je zakrila lice v roki in vzdihnila: "Pavel!"

(Pride še.)

POZOR, KROJAČI!

Potrebujem krojaškega pomočnika za popravljanje oblek. Delo stalno, plača po zmožnosti delavca.

John Gaberšček,
1730 University Ave., St. Paul, Minn.
(31-7—3-8)

Rad bi izvedel, kje je PETER OMAN. Pred nekaj časom je bival v Superior, Wyo. Prosim, ako kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi, ker mu imam nekaj važnega poročati. — Anton Triller, Box 354, Rock Springs, Wyo.
(31-7—6-8)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Montani, Wyoming in Utah sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.
na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 18½ palca velika.
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov;
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA
SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomesta in Ljubljane

Poštni parniki iz

"LAPROVENCE" na dva vijaka | "LA SAVOIE" na dva vijaka | "LA LORRAINE" štirivijaka | "LAFRANCE" štirivijaka

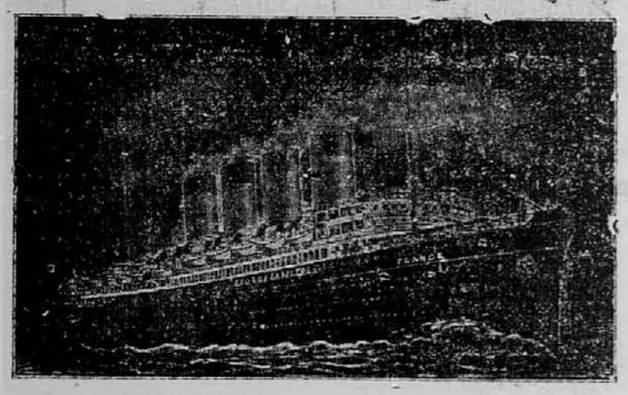

Mesečni parniki iz

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK
corner Pearl St., Okeshrough Building.

Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča Hoboken, N. J.

Najmodernejša
TISKARNA
"GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno, izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, punkti, cenki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.